

آبینو کلیانی :
۳

سوسیالیزم و تکاملی

LE SOCIALISME ET SON ÉVOLUTION

پژوهه: صدرالدین جلال

Sadreddine Djélat

شهرزاده باشی — اوقاف مطبوعاتی

۱۳۳۸

نیانی ۱۰ غر و شد

[زمان حاضرک اخلاقی و ضعیقی ؛ استقبالک (خیال اجتماعی)-نک اوژرنده نشو و نما بولاجنی زمینی تشکیل ایتمشد . (ادیسون) و **« سیمه انس »** ، (بلایمی) و (بهبل) ک معنوی پدرلر بدربل .] دیبوره .
حیات اقتصادیه و اجتماعیه بوقدر درین برتبه لک منکرلرک دماغلرنده عکس ایتمسی قابل دکلای . نته کیم ، حیات حقیقیه ده حاصل اولان اختلالرله موازی بر صورتده فکر عالمده اساسی ده کیشکلکلر حاصل اولدی . موجود (ادبیات اجتماعیه) نک یانده یکی بر ادبیات تشکل ایتدی . اون سکنی نجی عصرک تهایته و اون طقوز نجی عصرک ابتداسنه تأسیس ایدن و بنم (قلاسیک افونومی پولیتیک) تسمیه ایتدیکمز ادبیات بوز کور سنه لک بر انکشاوندن صوکرا (آدام سیمیت ، ریقاردو) کی بوبوک مقتضیه لرده اک یوکسک افاده منی بولدی . بز اونلر سایه سنه (قایتاالیسم - سرمایه دارلی) طرز اقتصادیسی آکلایابدیورز . قایتاالیسم طرز اقتصادیسی ایضاخ ایدن بو قلاسیک ادبیاتنک قارشیسنه اویله یکی بر ادبیات تأسیس ایتدی که ، نقطه مشترکه می قایتاالیست طرز اقتصادیسنه مخالفت در . فقط (سوسیالیسم) اساسی اطرافنده طوبلانان بو یکی ادبیاتنده حقیقتده یکدیگرینه چوچ ضد و قابل تأثیف اولمایان مختلف جریانلر بولوروز . بوحاده نی ایضاخ ایمک کوچ ده کادر . چونکه هر هانکی برجویتده دورت مختلف صنف اجتماعی موجوددر .

۱ — دره بکی ، اصلالت و رهبان صنفی (انحطاط ایمک ، زواله حکوم صنفلر .)

۲ — کوچ وک بورزووازی (انحطاط ایمک ، زواله حکوم صنف .)

سوسیالیزم و تکاملی

هر دوره نازخیه ده حاکم بر (حرکت اجتماعیه) وارد ره حرکت اجتماعیه ؟ موجود تشکیلات اجتماعیه ای اساسی و کندی صنفی سبقته موافق بر صورتده ده کیشیدر مک غایبی تعقیب ایدن بر صرف اجتماعیتک بوتون تایملرینک هیئت مجموعه سیدر . اون دوقزو نجی و یکر منجی عصرده دخنی حاکم اولان حرکت اجتماعیه بر (سوسیالیست - پروله تاریا) حرکتید . چونکه غایبی ، و سانط استحصالیه نک اشتراکتی تأمین ایمک در . بو حرکتک مثنی و مدافعتی ای - (پروله تاریا - عمل) منی در .

هیچ بر دور تاریخی ، اون دوقزو نجی و یکر منجی عصر لرده اولدینی قدر ، اشکال حیاتیه نک بوقدر ده زین وأساسی صورتده باشدن آشاغی صارصلدینی ، آلت اوست اولدینی کورمه مشدی . موجود اولان اساسلرک ، عقیده لرک ، قیمتلرک بی امان بر تنقید تخریبکاره معروض فاما می هیچ بر شیئی جانی برآشیور ، هرسیسته می اسکیمش دیه آتیوردی . دیگر جهتمن ، آرزو و تصور ایدیان هر هانکی بر تشکیلات اجتماعیه نک تأسیسنه تعصیکارانه بر اعتماد و امنیت حاصل اولمشدی . علم و صنایع ساحه لرنده وجوده کلن خارقالر ، ایستینیان هرشیئی یا بق قابل اولاچنی حسنه ویریوردی . ایشته بونک ایجوندرکه (زومبارد) بر کتابسنه بک حقیل اوله رق :

۳ - سرمایه‌دار بورژوازی : حال حاضرده مظفر و حام
اولان صفت .

۴ - بروله‌تاریا : حال حاضرده محکوم اولان فقط موقع
اجتماعی متأدیاً و متراویداً بیوین صفت .

بودت صفت اجتماعیدن هر برینک ممثلاری جمعیت حاضرمنک
تضادلری ، منطقسز لقلربی عدالتسلیکلری ، محکوم بروله‌تاریا
صفت او نامناهی محرومیت و سفالتنی کوستمشلر و تمثیل ایتدکلری
صفت اجتماعینک منفعتلرینه موافق صوره‌نده ، بو حضرت لقلربی
و اهنگسلیکلری اورتادن قالدیرمک و بروله‌تاریا صفتی تهی ایجون
ایجون مختلف چاره‌لر دوشونشلردر . بناءً علیه بونلرک هر برینک
کنیسه مخصوص بر (سویالیسم) ی وارددر .

بالکز ، بروله‌تاریا صفتی ، شکلنک ابتدالرنه ، داغنیق و شعورسر
برحاله بولوندیغدن کنی (سویالیسم) یی دها هنوز قطعی
برصوره‌نده مستقل بر مذهب اجتماعی شکلنده تأسیس ایده‌دهمش
و آزجوق صیمی اولان ، مسئلاری اعتباریه اکثریا بورژودا صنفلرینه
منسوب بولان منفرد بعض منفکرلرک مرحته النجا ایتشدی .
آنچاق ، سویالیسمک شانلی مؤسسلری اولان (قارل مارقس) و
(فرددیدیق انکلاس) ^۱ سویالیسمک علمی اساسلری وضع ایتدکدن
سوکرادک (بروله‌تاریا) ، صفت شعوری ادراك ایده‌رک کنی
حقیق (سویالیسم) نه مالک اولمشدر .

بو تاریخی تدقیقمه اک جدی اساس تشکیل ایده جلک اولان شیء^۲
هیچ شهـمز ۱۸۴۸ ده انتشار ایدن و عالمی سویالیسمی انجیلی
مقامنده اولان قومونیست فرقه‌ی بیاننامه‌سیدر .

۱ - دره بکلاک سویالیسمی :

بورژوازینک حکومه الله آلامیله موقع اقداری ترکه مجبور
قالان صفت اصالت و رهان ، یکی حاکم‌لرندن انتقام آلمق ایجون
اوئلنری تحقیر و تزیف ایمک فرصتمنی هیچ فاجر مامشد .
حکومت اللرنده اولدینی زمانلر یا بدقلری رزانلری اونوتاراق ،
سقوط‌لرندن صوکرا پروله‌تاریابی حایه ایده‌ر بر وضعیت آلان بو
بارونلرک حالی پلک کولونجدر . مثلما آلمانیاده (بیمارق) ۱۸۴۷ ده
سرمایه‌دار بورژوازینک تأسیس ایدیکی بیویک صنایع علیه‌نده ایراد
ایدیکی شدتی نطفولرده ، بیویک شهرلری خاله ایله یکسان
ایده‌جکی سویله‌بور واسکی (لونجه) لر طرزینه عودتی طلب
ایدیوردی . بوفه اودال سویالیست ! که موقع اقداره کادکدن
صوکرا پروله‌تاریا صنفه فارشی قوللاندینی او مدھش جبرو تضییق
پولیتیقی آلمانیا تاریخی تدقیق ایدنلرک معلومید .

بو (دره بکلاک سویالیسمی) جریاننک کولونج و ریاکار اولدینی
تصدیق ایمکله برابر (لورد آشه) ، (قارلایل) کی بعض ممثلارینک ،
جمعیت حاضرمنک ایکرم نجح رزانلری ، بروله‌تاریانک نامناهی سفالنلری
کوستردکلرلری و بوجاله فارشی عصیان جسار‌تنده بولوندقلربی اونوتاماق
لازمدر .

بونلرک ، اجتماعی فلاکتسلرک اورتادن فالقماسی ایجون تطبیقی
تکلیف ایدیکلری : استهلاک ویرکلرندن بعضی‌لرینک لغوی ، واردات
اوزرینه بـ٪ ۴ و برکی طرحی کبی ... تدبیرلر و چاره‌لر شهـمز جوق
کولونج وغير کافیدر . بونکله برابر مثلانکلزه‌ده (لورد آشه)

سرمایه دارلرک سوء استعماللرینه قارشی ایراد ایتدیکی شدتی نظفلله حکومته ۱۰ ساعتلرک يوم مساعی و چو جو قلرک چالشنا-قی تحدید ایدن قانونلری قبول ایتدیرمشدی .. بوكا سائق نه او لورسه اولسون بو عمله صفقه قارشی يالپاش بر خدمتدر .

٣ - کوچوك بورزووازی سوبابسمی :

بو سوسيالىسمك مدافعلری ؟ کوچوك صنعتكارلر، کوچوك تجارتلر، کوچوك زراع کبی قابيتالىست طرز استحصالنك انكشافدن متاز اولان کوچوك بورزووازىنك مەللاريدر . بونلر استحصالك شرائط جاضرەستك احتوا ایتدیکي تصادلری غایت نافذ بىننظرلە تحليل اتىشلردر . مساعی تقييدىلرى تىچەرى ميدانە چقارادقلرى حقيقىتلر شونلردر :

١. - ماکنەلرک و تقىيم اعمالاڭ مغرب نتايىجي . ٢. - سرمایه لرک و آراضىنىڭ محدود الىرده طوبلاغاسى . ٣. - فضە استحصال و دىكىر اقتصادى بخزانلرک مەقانىزماسى . ٤. - کوچوك بورزووا و کوچوك جفتىجىلرک ضرورى محوى . ٥. - بولە تازىيانك سفالى . ٦. - ملنلر ارسندە صناعى محاربه . ٧. - اسکى عادتلىرک ، اسکى عائىه و مىلت مناسبتلىرىنك اخلاقلى ..

عامى سوسيالىستلر يعنى قومونىستلر (سىموندى ، بىكور) كېيىك كوچوك بورزووا سوسيالىستلىرىنك أزلىزىن بىچۈق استفادە اتىشلردر . ذاتا سرمایه نك و بىتون و سائط استحصالىنىڭ محدود الىرده طوبلاغاسى ، کوچوك تجارت و صناعىك ، بويوك مؤسسات تجاريه و صناعي طرفىن بلع ايدىلەسى علمى سوسيالىستلىك اڭ باشىچە ادعا و دليللرندن بىرى دە كىيدىر ؟

بويوك مؤسسات تجاريه و صناعي نك رقابتىه داياما مياراراق محو اولىق ويا بولە تازىيا صفقە التحاق ايلك شقلىندق بىرى اختيارە مجبور فالان کوچوك بورزووازى صدقى ؟ و - ائنط حاضرة استحصالىيەي مە جرجىومىرىنى بالذات قىرىدىنى - ذاتا قىرىلەنە حکوم اولان - اسکى (طرز تملک) ايجىنە صيقىشىدىرىمەق ، بونىق اىستېبور . عملە صدقى ايچيون طلب ایتدىكى شى ، قرون وسطىدە درە بىكلەرنك کولەلىرىنىڭ اعاسە واسكان ايشلىرىنى بالذات درەعەدە ایتىرىكى كېيىك ، بوكون دە باطرونلرلە فابرېقە تورلۇك ، سرمایه دارلۇك ، قوللاندىقلرى عملەنك حوابىچە ضرورىيەنى تأمين ايمەلری ، عملەنك بىر طاقىم خصوصى و رسمى تشكيلاتلرلە ايشلىرىلرک ، خستەلە ، قىشارە قارشى حايىمى در . بوكون مختلف مەلکىتلىرده عملەنك - فالقى آزالىق ايجون يابىلان حايىه تشكيلا ئى ئى مختلف سيفور طەلەر ، تصرف سىنەقلرى ، معاونت متقابىلە شرکتلىرى مە ايشلىرى فالان عملە يە يابىلان تىقى معاونلىرى ، هفته تەبظيلى ، جالىشىما ساعتلىرىنىڭ تحدىدى .. انج [ ] اساقى بورادە آرامىلىدە .

٣ - مخانقە ئار واصدە مانغى سوبابسمى :

[قومونىست فرقىسى بىانتامىسى] بولە تازىي سوسيالىستلر ، اڭ " قومىك " ئى دىيە توصىف ايدىبور . فالخىقىه ، بو غرب سوسيالىستلر ، صو بوجولىنى ورقابى اورتاىن قالدىرى مادن سقالات بىرىيە نهایت ويرمك ؟ بورزووازىنك منافعنه دوقۇنمادن ايجىلەكى و صدقە سجادىلەنى اورتاىن قالدىرىمەق اىستېبورلر . تشكيلات اجتماعى نك عدالتسىزلىكلىرىنى ، منطقىسىزلىقلرىنى تصديق ايدن موجود سرمایه دار طرز ادارەمىنى اساس اولارق قول اىتىكىن صو كە بومؤسس نظام

اجتیاعی بی ده کیشیدیر مدن بر طاقم کوچوك تبدلات و اصلاحات ایله آهنهک اجتیاعی تامین ایمکی ، بو عدالت سرزلکلرک ، فالنلرک اوکی آلمی دوشونیورلار . بونلرک مقصدرلری ، بروله تاریا صنفتک سفالتلرخی برو آذ شهون ایمک سورتیله عمرلرک ، - برکون موقع اقداری الده ایتملریله نهایت بولاجق اولان - مهادی عصیان و اختلاللرینه مانع ایتدیر مکدر .

خرستیاناق ، اخلاق ، انسانیت و فرهنگی و ملری بواجتیاعی اصلاحات جنگلرک آثرلرینک و نظر به لرینک اساسنی تشکیل ایدر . بونلر ؟ فقرایه نماعت حمایة اطفال ، حمایة حیوانات جمیتلری تاسیس ایتمکله انسانیت و مرحت فکرلرینک انسانلرک ذهنلرنده تقریز سایه سنده اجتیاعی سفالتلری او رفادن قالدیرا جنگلرخی ، عمله نک شرائط حیاتیه سفی تنظیم و اصلاح ایده جکلرخی ظن و ادعا ایدیبورلر .

خلاصه بو محافظه کار بورزووا - و سیاستلر جمعیت حاضری ؟ عکلری بیهند و انخلالی حاضر لایان عنصر لردن تحریرید ایدلش اولدیفی حالده ادامه ایمک ایسته بورلر . یعنی بروله تاریاسز ، بورزووازی ایسته بورلر .

بو سیاستلر ایمک باشیجه نظریه جیسی او لاز (برودون) (سفالنک غلیسنه سی) ایمیله یازدیفی کتابده بو نقطه نظری مدافعته ایتمشدیر .

مهم

خيالپرست سوسیالیستلر

امل بروله تاریا صنفتک حقوق و منابعی مدافعته ایدن سوسیالیزم کلنجه ، یونی ده ایک بیرونک صنفته آیبرمن لازمده : ۱ - خیال سوسیالیزم - ۲ - علمی سوسیالیزم .

۱ - تقدیری و هبایی سو-بالبزم :

اون سکنخی عصرک ابتدالرنده قایپالیست طرز اجتیاعی هنوز تأسیس ایمکه باشلامش ، سرمایه دارلرله (بروله تاریا - عمله) آرم سنده کی صنفت ضدیتی کافی در جدهه تبارزایتمه مش ، یکی شرائط اجتیاعیه نک تولید ایتدیکی اختلافلر بوكونکی کی دائمی وحداب رسکل آلاماشدی . بوبوک صنایع آنجاق انکلتاره ده باش کوستمشدی ، فرانسده هنوز مجھولدی . بو شرائط اقتصادیه نک نتیجه سی بروله تاریا ؛ غیر متصرفلر کته سندن آبریلوپ باشی باشنه مستقل بر صنفت نومه سی توتشکیل ایده لی جوچ اولاماشدی . بونک ایچون بروله تاریا ، هر هانکی بحرکت سیاسیه بی مستقلآ اجرایه قابلی اولمایان و یا بانجیلرک ، بوبوکلرک جماعونته محتاج اولان سفیل و محکوم بر صنفتی .. اختلال کیر اثنا سنده ، دهها صوکرالری ۱۸۴۸ ده ۲۸۷۱ ده بروله تاریانک عقاوتله نتیجه لان عصیان و اختلاللری بو حقیقتی بلک بارز بر صورتده تأیید ایدیبوردی . بو وضعیت تاریخیه نک سوسیالیسمک مؤسسلری او زرینه اجرای تغایر ایمه مه سی قابل ده کلداری .. تمامیله تأسیس ایتمه مش بر طرز اقتصادیدن ، شدت کسب ایمه بن بر صنفت مجاهله سندن طبیعتیله غیر مکمل و ناقص . فظریه لرد و گاجقدی . ایشته بو صرمه لرده ایدی که اوچ بوبوک خیالپرست ،

سین سیمون (۱۸۲۵ - ۱۷۶۰)، شارل فودیه (۱۸۳۴ - ۱۷۷۲) و برو اوون (۱۸۵۸ - ۱۷۷۱) میدانه چیدیلر .. خیالپرستلر کنديلري منحصرآ برونه تاريا صفتگ محتلي اولادق، فرض ايمهبورلر، معين بوصفي ده دک بشك بوتون بشرتی قووتار مقمه ایسته يورل وير يوزنده عقل و منطق عدالت آيديهي تأسيسه جاليشيوز لوردي - اونلهه كوده اسارت، دره بكلك طرز اداره لري قد رسما يه دار الاق دم منطقسز وعد التسزدى. عدالت مطلقه عقل و منطق بوکونه قدر دنيا يه اداره ايمهديسه بونك سبي حقيقتك شيمدي به قدر کشف ايدله مشه او همسى، بحقيقة کشف ايده جك اولان داهينك ظهور ايمهسى دوم فقط کنديلرياه بوداهي میدانه چيقمش او ليوردي . اونلهه كوردم بوداهينك ظهوري، بحقيقة کتف اعلاني؟ تکامل تاریخنك غير قابل اجتاب و ضروري برنتجهسي ده کادر، باشكه صرف بر تصادف اثردرب بوداهي (۵۰۰) سنه اول دوغاييلر و بشريت بیهوده يوه بش يوز سنه خطأ، مجادله و مقالات آلتنهه ازيلزدي .

قابلتايis است طرز اجتماعيئنك، صيف مجادله لرئنك توليد ايتديكى سفالتلر، قانلى صحنه لر حسیات اخلاقیه لرينى رنجيده ايدمن بو خيالپرسته منفکرلر کندي عقل و خيالرندن، سینه سنه بوتون تفاصيل و اخلاق قبه منحصرآ اقاع طریقیه هر کشه قبول ايديرمك ایسته مشاردو. چونکه اونلهه ظن آيديءورلردي که تخيل و تصور ايدتکلري مستقبل بر جمعيتكه بوتون کوز للكلري هر کشه کوسترمك انسانلرده او کامالک اولقى آرزوسي اوياندريمق ايجون کافيدر . فکرلوك، عدالت، انسايت، اخلاق منه و ملرينك جمعيتي ده ده کيشديرمك خصوصنده مالك اولدقلريه

خارق العاده تائينلره فرط اعتماد لرندن دولاييدرك صنوف مدیره يي؟ تکلیف ایتدکلري اصلاحات منفعه ترینها مغایرده او لسه ده اقطاع ايده جكارخى ظن آيديءورلر، سیسته ملري خي موقع بطريقه قويتی ايجون به صتف مدیره يه مراجعت ايده يورلردي . خيالپرست سوسیالیستلر چونچي صالحونلرده پروپاغاندالرخى يابيورلر، روزه لرخى رنسلر قونفره لرینه عرض آيديءورلر، بعضآ شخصى بوبوك فدا کار لقلرده بولشيورلر، بعضيلرى، ملا (فورسيه) بروژه سنى تطبيق ايده بيلمك ايجون لازم اولان پاره يي کتيره جك خير صاحبى (باله دورو وايال) ده آيلر جه بکله يوردي .

قا به (۱۸۵۶ - ۱۷۸۷)، (۱۸۴۸) دن اولكى بوتون سوسیالیستلر کي صتف ضدتني کورمه مشدى؟ جمعيتي اصلاح ايمك ايجون بورژوازى ايده برونه تاريا آرمه سنه بر اتفاق ایسته يوردي . فکرلر بيك غالبيق ايجون جبر و شدت استعمالى رد آيديءور و زنکينلر لک انسانيت و سماحتنے اعتماد آيديءوردي .

لوئى بلان (۱۸۸۲ - ۱۸۸۱)، هر کشك سربست معاوتي وقارد مشجه اشتراك مساعي ساينده، هر کشك مادي و معنوی وضعیتک اصلاحى دوشونيور، واسطه اولق او زدهه ايشجيملرک، حکومت طرقدن خصوصى بر بودجه ايده معاونت ايديان واسع بر جمعت تشکيلاني ایسته يور و بونك ايجون بر مساعي نظاري احداثى تکلیف آيديءوردي . او، منحصرآ برونه تاريا مجادله سنه، صتف قوغاسنه، قانلى بر اختلاله ايتاما يبور، فقط حاكمله حکومملرک، زنکينلرله فقيرلرک اشتراك مساعي ايده حاصل او لش يكى بر تشکيلات اجتماعيye تصور آيديءوردي . بوده کيشکلکى، منحصرآ برونه تاريا صتفدن دهک، بلکه کندي فکرلر لر مروجلرينىk موقع حکومته چكمه لرندن بکله يوردي .

ازکلترده ۲۹ یاشنده اصلاحاتیجی بر فابریقا تور، (روبه اوون) اوون سکرخی عصر مادیتیجی فیلوسوفلرینک نظریه لری قبول و تطبيق ایشیدی؟ (بعنی انسانک سچیمه سی؟ برجهتدن کندی بنیه دماغیه منک، دیکر جهتدن، محیطک وبالحاصه اینکشاف دورمه سی انسانده ایجنه پاشادیغی شرانطک محصولی در) (۱۸۲۹ - ۱۸۰۰) ده بوآسلری بیویوک بر موقفیله، اسقوجیاده، (نیولاتارق) ده مدیری اولدیغی هنر و جات فابریقه سنه تطبيق ایستدی.. اکثری سقوط اخلاقه اوغرامش قبا، جاھل (۲۵۰۰) کشیلک بر عمله جمیعیتی؛ سرخوشاق پولیس، محبس، دعوا، معاونت و مساحت احتیاجلرینک مجھول اولدیغی بر نوونه شهری حاله قویا بیلدی. دیکر رقیب فابریقالددمک عمله کونده (۱۳, ۱۴) ساعت چالیشدقلری حاله (نویورنالاق) عمله سی آنجاق (۱۰, ۵) ساعت چالیشیورلردى. بونکله ربرا بوفابریقا سرمایه سی ایکی مثله ابلاغ، موفق اولمشدی.

فقط (اوون) يالکز کندی عمله منک شرائط حیاتیه سی اصلاح ایشکله اکتفا ایتمدی. بوتون جمیعیتیکی اسلر اوزرینه تنظیم ایمک ایجنه چالیشدی. (اوون)، انسایتیجی، فرا برور اولدیغی مد تجھه بوتون اور و پانک اٹ مشهور آدمی ایدی. بوتون حکومت آدمدری، پرنسپل اونی دیکله بیورلر، سوزلری تصدیق ایدیورلردى؟ فقط (قومونیسم) آسالری قبول ایدوب بوتلری بیویوک برمیقاته تطبيقه چالیشدیغی کوندن اعتباراً هر کس کندیسدن یوز چویردی، غنیمہ تشبیتلرندن بحث ایتمکه باشладیلر، بوتون ژوتی فدا ایتدیکی آمریقاده کی قومونیست تجربه لری خیم قالدی.. عمومیتله خیالبرسلر، زنکینلری اور کوئدمک و اوونلرک اعتمادلری

قزانهق ایچون، تجربه لری، بروزه لری کوچولک مقیاسده یا هق ایسته بورلردى.

خیالبرسلرک دوشدوکاری خطالر: اوونلرک اٹ باشلیجھ خطالری، یکی رطرز اجتماعی بی، یکی بر جمعیتی، او جمعیتک تأسی ایچون لازم اولان شرائط اقتصادیه موجود اویلاندن قورمق، تأسیس ایمک قابل اویله جغی ظن ایتمه لیدر. اوونلر کورمیورلر، یاخود کورمک ایسته بورلردى که ده کیشمە سی لازم اولان شی، استحصالده، مبادله ده، حقوقده، عالمده، حکومته... مناسبات اجتماعیه نک هیئت مجموعه سیدر. قسمی ومنفردیکی مناسبتلر تأسی ایتے بیله، ایکی مناسبتلر باقی قالدینی محیطده ضروری برصورتده افساد ایدیلرلر.. اوونلرک عدالت و انسانیت مفهوملرینک تأثیر قطعی سنه اولان اعتبارلری بزی ایکی جهتدن خطایه سوق ایده ره: برجهتدن حال حاضر و ماضی حقنده یا کلش بر نقطه نظر الده ایده رز؟ دیکر جهتدن، استقبالک شرائطی حقنده بزی آلاتیر. خیالبرسلرک ظن ایدیورلردى که تشكیلات حاضره برشطارد. انسانلرک بو وضعیتنه بولنارینه، یر یوزنده سفالنک حکم سورمه سنه یکانه سب انسانلرک بوگونه قدر دها آنی بر شکل اداره بولامامدیدر. بوتون انسانلرک حسن نیتلرینه خطاب ایمک، بو تبدیلی، يالکز بو تبدله علاقه دار اولان معین بر صفتمن بکله مه مک، بوتون انسانلرک، کافی درجه ده ارشاد و تنبور ایدکلری تقدیرده کوزدمل وای اولان هر شیئی قبول ایده جگلرخی ظن ایمک غایت بیویوک برشطارد. خیالبرسلر کورمک ایسته بورلردى که، هر جمعیتده هیچچ بردہ کیشکلک ایسته مین صفتارده وارد، چونکه اوونلرک منفعتلری حال حاضرک بقاسی نهدر. دیکر

جهتندن شوهم نقطه‌ي ده کورمه‌يورلرک، بر تشكیلات اجتماعیه موجود ایسه، بو تشكیلات‌نه علاقه‌دار او لانلر اونی‌ادامه ایده جک قوه‌مالک‌کدرلر. جایلیشانلرک قور‌تولوشی سرمایه‌دن بکله‌مک کولونجدر؛ چونکه سرما-یدارانی ادامه ایدن چایلیشانلرک صوی‌لامسیدر. نصیحتلره، و عضله، و عدلله... حاکملرک، زنکینلرک، و قعلرخی بر اقاجقلرینه آیانیق ایجون حقیقتی طایما-مق، حصمک منفعتی و قوتی نظردقته آلامق‌لازمر. سرمایه‌دازاق طرز اداره‌ستنک ایلک دوره تأسیسنده، خایالپرستلرک موجودی ضروری ایدی. (قارل مارقس) دیبورک : [بروله‌تاریاه، صفت حالتده تشکل ایمک ایجون کاف درجه‌ده قوتی اولادجه و بناء عایله بروله‌تاریانک بورزووازی ایله او لان مجادله‌سی سیاسی بر شکل تالمادجه، متاحصل قوتلر بالذات بورزووازینک سینه‌سنه، بروله‌تاریانک خلاصنه، یکی جمعیتک تشکله لازم او لان شرائط مادیه میدانه جیفه‌اراجق درجه‌ده تکمل ایمه‌دکجه، حکوم‌صنفلرک احتیا جاریه تعطین ایمک ایجون بر طاقم شخصی سیسته‌ملر تصور و تخیل طبیعی ایدی. فقط تاریخ یورودکجه و او نکله برابر بروله‌تاریانک مجادله‌سی داها قطعی و صریح برصورتده میدانه چیقدجه او انلرک، متفکرلرک محصول خیال او لان مجرد سیسته‌مل آرامعه احتیاجلری یوقدر. ساده‌جه کوزلرینک اوکنده جریان ایدن و قایعه دقت ایمه‌لی واونلرک ترجمانی اولمه غیرت ایله‌لیدرلر. سیسته‌م آرادجه، مجادله‌نک ابتداسنده بولوندجه اونلر سفاله ساده‌جه سفالت کورورلر، یکی جمعیتی دویره‌جک او لان اخلاق‌لی جهتی کورمنزلر.]

دیکن جهتندن (آنکه‌لر) : [خایالپرست سویالیسم، شبهه‌سز، قابیتالیست استحصالی و نتائجی تقدیم ایدیبور، فقط اونی ایضا-اح

لایمه‌یوردی. بناء علیه اونی نظریه ده ده ویره‌مندی، یالکز فادیه بود ایده بی‌طیردی.] دیبور. .
بوتون بو خیالی سیسته‌ملدن صاقلا-ایاجفمز برشی یوقیدر؟، منشأ اعتباریه بورزووا اولمقله برابر بروله‌تاریا نقطه نظری قبول ایده‌ن یو بیوک خایالپرستلرک قوه مخیله و حسیات انسانیتکارانه‌لرینی طایما-مق بیویوک بر کفران فهمتدر. بو نلرک اثرلرینک تصویری، تقدیمی جو هیجانی قسم‌لری، دره بکله و بورزووازی سویالیستلرکی کی، اکثریا جو ق دوغ‌ریدر. او نلر هیچ شبهه‌سز بروله-تاریاهی تسویر ایده جک پک جو ق عناصر طوب‌لادیلر.. انکار بیدله‌منک داعنیق بر خالده بولنان بروله‌تاریا صفت شعورینه مهم برصورتده مالک اولدینی بزمانده (خیال utopie) بورزووازینک بروله‌تاریاهه استناد ایتدیکی بر صفت شعوریدر. اثرلرینک مکوم جو مرسود او لان قسمی شبهه‌سز عملی و تطبیق جهتی در. .
بوتون خطالرینه رغماً خایالپرستلر سویالیستلر. چونکه فقط حرکتلری، بروله‌تاریانک نقطه نظرینه کوره جمعیت حاضرمه‌نک تقدیمیدر. فقط موافق‌لاری ده سویالیستلر. چونکه اقصاد خصوصی یربته مشترک استحصل و مشترک تملک طرزی اقامه‌نک ایسته‌یورلر. ایلک خایالپرستلر خطالرنده معذور‌دیلر. بونکله برابر بو خیالی سویالیسم مؤسسلری، میدانه چیقمق او زره بولنان بروله‌تاریا شعوری کشف ایمکه موفق اولدیلر. فقط مع لتأسف خزیدلری، استادرلرینک افو لندن صوکرا بر طاقم مرتعج مذهب‌لر وجوده کثیر‌دیلر. مؤسسلرک خطالرینی مبالغه ایده‌رک محافظه ایتدیلر و ایلک نسلک منفرد متفکرلرنده غایت طبیعی او لان صاح عشقی مریدلرده انتظام قصی حالته کیردی.

ابتدائی تملک مشترک کنک اخلاقاندن بری بوتون تاریخ بشریت، متصر فرله.
غیر متصر فرله، پازیسیه نارله پله بیه نار، کوله لره دره بکلر، و بوکون.
بوژو والره بروله ترل آره سنده - صنف مجادله‌ی تاریخندر. او نلر
ادعا ایدیبورلرک، انسانی اصلاح ایتمک ایجون ایجنه ازکشاف و تکمل
ایتدیکی محیطی ده کیشدیرمک لازم در. چونکه انسان کندی محیطک
خالق اولله برابر عینی زمانده محلوق در. محیطک ده کیشمیله عادات
عنعنات، احتراسات و حسیات ده کیشیر.. علمی سوسیالیست‌لر،
خیالانه لرنده مکمل تشکیلات اجتماعیه بروزه لری اختراع ایمکله او غرشاها
یورلر. بلکه محیط اجتماعی تدقیق، حادثات اقتصادیه بی تحمل ایدیبورلر.
او نلرک منشاریته قدر کیدیبورلر، جمعیت، مؤسسات اجتماعی غیر
متبدل، دورگون حالت ده کل، بلکه اولوشنده، تکامل و انکشافده
تدقیق و تعقیب ایدیبورلر، بالخاصه حادثات اقتصادیه کنک بالکن عادات
وععنات اووزه رینه دکل، عینی زمانده عالمه تشکیلاتی، مؤسسات
سیاسیه و حتی فلسفی و دینی فکرلر اووزه رینه یابد قلری تأثیرلری کوستر.
یورلر. بونلردن جیقاد قلری نتیجه لری میدانه قوییورلر.
عدالت، حریت، اخلاق، انسانیت مفهوم‌ملینک حد ذاتنده
قیمتلری نه اولورسه اولسون، باشلی باشلرینه هیچ بر ده کیشیکلک.
حاصل ایده مزلر. او نلر؟ نظریه لرینک، اساسلرینک، عدالت و انسانیت
اساسلرینه مطابق اولدوغی ایجون قومو نیست جمعیتک نائس ایده جکنی.
ادعا ایمه یورلر. بلکه سرمایه دار طرز استحصالنک تکاملنک ضروری
بر صورت ده قومونیزمه منتهی او لاجفی سویله یورلر. او نلر بلک کوژمل.
تقدیر ایدیبورلرک، بر نظریه نک، هر هانکی بر طرز اجتماعینک - نه قدر
ای وعادل اولورسه اولسون - قابل تطبیق اولسی ایجون، اساسی.

علمی سوسیالیزم

علمی سوسیالیزم دیکر سوسیالیست مسلکلرندن تفرقی ایدنه.
خصوصیت نه ده؟ (۱۸۴۸) دن اول کلن خیالپرست سوسیالیست‌لر،
جمعیت بشریه، ایسته نیلن شکلده و ایسته نیلن زمانده ده کیشیر به سیلر
و صرف عقل بشرک محصولی کی تصور ایدیبورلر دی. او نلره کوره
اسکی و بکی جمعیت یکدیکرندن تامیله آیری ایکی سیستم‌در. اسکی
جمعیت خطای اوزرینه مؤسیدر. و آنچق بالانه، تدایر زجزه ایله
ادامه موجودیت ایده بیلور. حال بوکه بکی جمعیت حقیقت اوزرینه
استاد ایده جک. خیالپرست‌لر، طبیعت بشریه مک فطری ایلیکنے و بوتون
فالقلرک مؤسسات اجتماعیه دن کلدیکنے قاندرلر.. او نلر ظن ایدیبورلرک
بشریت مقدراتی تعینده آدانشدر. دها او زون مدت بوحال سفالت
ایجنه یاشامق ایسته منسه یولنی ده کیشیر مهی، یک و مکمل بر طرز
اجتماعی اختراع ایمه‌ی و درحال اونی تطبیق ایده می لازم در و جمعیتدم
هر هانکی بر صنف اجتماعیه منسوب اولورسه اولسون هر کس اینی
کوژمل، عادل اولان شیئی قول ایده جکدر. چونکه انسانلر لاحقی
منقعتلری مشترک ده کلدر، بلکه ضددر. چونکه اداره ایضیتک

حال بک علمی سوسیالیست‌لر حالی ماضیه، ماضی بی استقباله با غلامه،
چالیشورلر، دینی، اخلاقی، فلسفی مو عظمه لره طبیعت بشریه و تشکیلات
اجتماعی ده کیشیرمک قابل اولاً جنی ظن ایدیبورلر. او نلره کوره
انسانلرک منقعتلری مشترک ده کلدر، بلکه ضددر. چونکه اداره ایضیتک

هماغده بولونازدن اول بالذات حادناده بولنلیدر . بونك ايجوندرکه
بابلک خیالبرست سوسیالیستلر ، سوسیالیزمک قوودن فعله چقمسه
مساعدە ایده جگ شرانط اقتصادیه موجود اوئنادینی بردورده ، خیال
ساحه سندن حقیقت ساحه نیمه مشلدرد . دهاریته انسانی حسلرینه ،
شناهدی اولدقلاری ده دین اضطراب و سفالنله چاره ساز اولمچ خصوصنده کی
آرزوی شدیدلرینه رغم سوسیالیست جمعیت تأسیسه موفق اولاماشلدرد .
سوسیالیزم بو کون قابل تطبیق ایسه بونك سبی بالذات - حادنات
اقتصادیه نک تکمنک جمعیت بشریه یی - ایسته سکده ایسته مسکده -
قومو نیزمه دوغرو سوق ایندیکدر .

انسانلرک آرزو واردادری ، خیالبرستلرک ظن ایندکاری کی ،
تبیکلات اجتماعیه یی ده کیشدیرمک ايجون کاف ده کادر . (قارل مارقس)
ادعا ایدیورکه ، مناسبات اجتماعیه ، (مستحصل قوتله) غایت صیق
برصورتده باغلى در . استحصل اقتصادی واونك ضروری نتیجه می
اولان بنیه اجتماعیه ، هر دوره تاریخیه ده ، بودوره نک تاریخ سیاسی می
وفکریستنک اس الاسانی تشکیل ایدر . انسانلر یکی قوای مستحصله
قازانقله طرز استحصلالری ده کیشدیریورلو . و طرز استحصلالری ،
حیاتلرینی ده کیشدیرمکه ضروری برصورتده بتوون اجتماعی مناسبتلرینی
تبديل ایتش اویورلو .. بونك ايجوندرکه (مارقس) (پرودون) لک
[سفالتک فلسفه می] اسمنده کی کتابنے قارشی یازدینی [فلسفه نک سفالنی]
اسمنده کی کتابنده : « ال دکرمی دره بکلک جمعیتی ، حالبوکه بخالی
دکرمن صناعی سرمایه لی بر جمیعت تولید ایده » دیبور .

علیمی سوسیالیستلر ، نظریه لرنی ، بالذات سرمایه دار طرز استحصلالنک
تمکمل و انکشافنک تدقیقندن استخراج اینتلردرد ، دیمشدم ، بوفکری

برآز داهما صریعه برصورتده آکلامق ایجون بو تکاملدن مختصرآ بحث
اینمک ایسته یورم :

سرمایه دار بورژووازی موقع اقتداره کلزدن اول ، عین ما کنه لرک
خارق العاده بر صورتده تکمل ایتمدیکی زمانلرده سی و استحصلال
عمومیتله فردی شکلده ایدی وا فردی استحصلاله فردی بر همک تقابل
ایدیبوردی . بر دوفویجی ، مسانفوز ، قوندره یی ... بک مشروع
و حقیقی بر صورتده ، قوللاندینی آتلرک ، صرف کندی ذاتی امکیله
میدانه که تیردبکی مصنوعاتک حقیقی و مشروع صاحب و متصرف اولدینی
ادعا ایده بیلریدی . (ملکیت فردیه) او زمانک بشریت ایجون ، بالکر
مشروع ده کل ، عین زمانه بر ضرورت اجتماعیه ایدی ، جونکملک
صاحبک سی ذاتی اوزرینه استناد ایدیبوردی و کندی ایجون
استحصلال ایدن بو آدمی اعظمی استحصلاله سوق ایدیبوردی . شو
صورتله ، طرز استحصلال ایله شکل همک آرمه سنده طیبی بر موازن
تأنس ایتشدی . فقط بکون وضعیت بوسوتون ده کیشمصدر ؟ تقسیم
اعمال ، بخار و الکتریق قیتلرینک استعمالی نتیجه می سی و استحصلال
مشترک برشکل آمشدر . بتوون فابریقه لرد ، معدن او جاغنده بیکلر جه
اون بیکلر جه ، عمله چالنیشور ، بر قوندره ، برایکن ، بولو قومو تیف ،
بر او ، بر لیمان ویا قال وجوده کله بیلمک ایجون بیکلر جه ، اون
بیکلر جه قول و دماغ عمله می مساعی به اشتراک ایدیور . فقط غربه درکه
میدانه کان شی ، الله عمر نده بر کره قازما آلاماش ، ددمیر دوکمه میش ،
تحنخه یونتماش ، پلان چیزمه میش ، ریاضیه دستورلری حل ایتمه میش ،
یرکیمیا لا بوراتوارینک قوشندن بیله باقاماش کیمسه لر سرمایه دار لرک
ومالیونک مال مشروعی اولیور . (زول کهد) لک دیدبکی کی ، بتوون

(دیوژمن) فندرلینی، ایسترسه کز اک قوتلی (أیسون) لامبرینی
پاچکز، معدن او جاتلرینک، فابریقه لرک، چفتالکلرک التراتاک کوشلرینه
وارنجه یه قادر هر طرفی آرایکز، بو مؤسسات صناعیه وزراعیه نک
(متصرف مشروع !) لرینه تصادف ایده میه جکسکز. بو متصرف نلر
چینده، زابونیاده، حتی قرده اقامت ایده بیلرلر: استحصالات،
اوئلرسز و اوئلرک خارجنه سیر طبیعیه تعقیب ایده ر.

ویردیکمز تفصیلاتدن آکلاشیلیورک بوکون نکی مشترک طرز استحصاله
مشترک برطرز تملک تقابل ایمه یور. استحصال ترقیات فیه نتجه سی
مشترک برشکن آلدینی حالده تملک و تصرف فردی او مقدمه اصرار ایده یور.
ایشته بوکون جمعیت ایجنده کرتوون -فالتس و بخرا انله هب بوموازن تسلیکدن
سفن ایله سرمایه نک باشقا الارده طوبلانش او ما سنده ایله کلیور.
سویالیسمک غایه سی ایسه سی ایله سرمایه بی بر الده برلشدیرمک
ومشتراك طرز استحصاله، مشترک شکل تملکی تقابل ایستادیمک ایجون
بوکون بر قسم قلیل سرمایه دار نک ید انحصار نده او لان و سانطا استحصال
لنه ک اشتراکتی تأمین ایمکدر. او صورته که محصول مشترک مال
مشترک اویسون.

فقط سرمایه دار صنعتک بوقاده سز، ضررلی فعالیت او لومنک
علامتیدر. اجتماعی وظیفه سفی قیب ایده برصنت ضرری برسوردنه
محکومدر. صنف اصالت، آسیرلری حایه ایمک ایجون
حزب پامقدن عبارت او لان وظیفه اجتماعیه سی ایفا ایتمدیک کون کندی
اعدام قزاری امضلامشدر. عین صورته بوکون هیچ بر فائدہ لی رول
اوینامايان، اجتماعی زوتلرک حضوله یا بانجی او لان وجود اجتماعی
او زرنده طبیعی میقروبلر کی یاشایان سرمایه دار بورزو و ازی صنفی جموده

محکومدر. کندی اعدام قزاری کندی امضلامشدر. و بوکون بو
سرمایه دار بورزو و ازی اقتصادیات عالمدن چکلمه لریله استحصاله فائز ماسی
هیچ بر عارضه یه او غرامی اجقدر.

دیکر جهتدن تاریخ اقتصاد بشردن استخراج ایتدیکمز اساسی
بر حاده وارد رکه او ده شودر: بر طرز استحصال؛ تولید ایتدیکی
عدالتسلیکلر، شکایتلر، عصیانلر نه او لورسه اویسون، یا لکز مجرد
عدالت نقطه نظر ندن ده کل، بلکه استحصالیت اجتماعیه جهتدن فائق
بر طرز اوکنده محو او لور. عصر لردن بری اخلاقیون طرفندن محکوم
ایدیان آسیرلک، کوله لک، آنجاق استحصال احتیاج و ضرور تلرینک،
سعیک قطی استخلافی ایجاب ایتدیکی زمان او رتادن فاقم شدر.
یعنی، فرون و سطاده کی کوله لک، فیلسوف و متفکر لرک وعظ و نصیحتلری
نیجه سی ده کل، بلکه وسائط استحصالیه نک درجه تکملنک، حر
انسانک سعینی آسیر انسانک سعیندن دها فائدملی قیلدینی زمان او رتادن
قالقم شدر. بونک ایچون درکه سویالیزم، سرمایه دار طرز اقتصادیه نه
فائق استحصالیه جهتدن تفوق ایمه سیدی، لهنده سرد ایدیان
بالجه ملاحظات حسیه، سویالیسمک مظفری ایچون کافی کلیه جکدی.

بو اساسی نقطه بی برآز دها ایضاح ایدم:
فرانسه اختلال کیرندن اول، آمریقانک کشفی، مستملکه لرک
تزايدی، هندستان وجین پیاسه لری، تجارت، صنایع و کمیجیلک
خارجی العاده برسورته ترقی و انکشافی موجب او نشیدی. مهادیا
آجیلان یکی مخراجلر دولاییه هر کون تزايد ایدن یکی احتیاجلری
اسکی طرز استحصال آرتق تطیین ایده بوردی. شهر لرده لو نجیه،
کویلرده دره بکلک تشکیلانی، محل تقدیات و تحدیدات... استحصال

ومبادله به ایقاع موائع ایدیبوردی . بوزنجرلرک قیریلسائی لازمدى وقیریلدی . استحصال فردینک یرینه (اعمالاتخانه‌لر Manufactures) قائم اولدی . فقط مخر جلر مهادیاً چو غالمقدە، احتیاجات تزايداتیکده دوام ایدیبور ، آرتق (اعمالاتخانه‌لر) کفایت ایتمه بوردی . ایشته اوzman بخار قوتنک صنایعه‌تطبیق، ماکنه‌لر، استحصال عالندە بو بیولوك انقلاب پادیلر ، کوجوک اعمالاتخانه‌لرک یرینه بو بیولوك فابریقالار، کوجوک بورزووازینک یرینه میلیونز سرمایه‌دارلر قائم اولدی . (۱۷۸۹) اختلالیله موقع اقداره بجن ، قوه سیاسیه‌ی ید تصرفه آلان سرمایه‌دار بورزووازی ، سرمایه‌دار طرزیله توافق ایتمهین دره بکلک تشكیلاتی کوکنن محو ایتدی . استحصال و مبادله اوکنده بر رحائل کی یوکسەلن بوتون مانعه‌لری ده ویردی واونلرک سربست انکشافلرینی تأمین ایده جلک شرائط اساسیه‌ی وضع ایتدی ؟ رقباتک ، تجارت و صنایعک سربستیسی اعلان ایتدی . خلاصه ، وضعیت سیاسیه‌ی وضعیت اقتصادیه به توفیق ایمک ایجون لازم اولان هر شیئی پادی .

ایشته بورزووازی بوصورته ، سعی مشترک سی فردینک یرینه اقامه ایمک ، بوتون وسائل استحصالیه بیولوك مرکزلرده تکشیف ایله‌مک ، قوای مستحصاله‌نک خازق العاده برصورته انکشاپی تأمین ایمکله تاریخی وظیفه‌سی یامش اولدی . هیچ شہ سبز بونز بوكون سویالیسم قابل اولیه‌جقدی .

مارقیسیتلر دیبورلرک : بوكون ینه عینی وضعیت فارشی‌سندم بولنیورز . سرمایه‌دار تشكیلات اجتماعیه‌ی بالذات تولید ایتدیکی او خارق العاده قوای مستحصاله به حاکم اولمغه‌غیر مقتدر بر حالده‌در . بونکه ایچوندرکه بالخاصه صوک الی سنه ظرفنده ، صنایع و تجارتک تاریخی

قوای مستحصاله حاضره‌نک ، استحصالک بورزووازی‌نکه قادشی عصی‌انی . تاریخندر .

فرانسه احتلال کیرنندن اول ، اجتماعی نقطه‌نظر دن ، بورزووازی . اک مهم صنفی ؟ استحصالی ؟ فرون و سطی اشکال سیاسیه‌ی ایچندم . تحدید ایدلش اولیسنه رغماً ، کندی اداره و تصرف آلتندە بولنیوردی . سیاسی - احده بورزووازینک هیچ برموقی یوقدی . اصالت هر شی دی ؟ فقط اقتصادی ساحده بونک تمامًا عکسی ایدی . عینی صورتله بوكون ده . تاریخ بشریتک اک بیولوك انقلابنک عرفه‌نده ، جمعیته‌ه اک فاند لى . واک مهم روی ایفا ایدن پرولتاریا صنفی اقتصادی ساحده هر شی در . سیاسی ساحده اونک هیچ برموقی یوقدی کیدر . حالبو که بورزووازینک سیاسیات ساحمه‌نده بیولوك براهمیت و نفوذی وارد . حکومت کندی انددر . فقط اقتصادیات ساحمه‌نده هیچ بروی ، موقعی قلامشد . خلاصه ، بوكون سرمایه‌دار طرز اجتماعیه‌ی ده بالذات تولید ایتدیکی . تضادلر ، بالذات یارا تدینی قوای مستحصاله‌نک انکشاپ، فارشی قویدیکی مانعه‌لر ، عینی قوای مستحصاله‌ایله استحصالک اشکال اقتصادیه و عدیله‌سو آره‌سندمک نېتسز لکدن و عدم توافقن دولابی محو اولا جقدر . بورزووازینک دره بکلکی یېتمق ایجون قولاندینی سلاحلر شـمـدـی کندینه فارشی جویر بیلشد . بورزووازی يالکز بوسلاحلر ددکل . عینی زمانده اونلری قوللانا حق انسانلری ددمیدانه کتیر مشدر : پرولتاریا .

۱۹۲۱ مارت ۳

بورزو والرک تخت سلطنته قاعده اولدقاری دورده علم و فن بیوک
ترقلره نائل اولاق تصادفه مظاہردی . ماکنه جیلکلک ترقیسی ، بخمارک
والکتریک صنایعده انقلابلر احداشی ، کیمیا و فیزیک اطیقانده
خارقه لر حصوله کتیرمهسی ، دکز و قاره یولارینک علم ایله انکشاھی
بورزو والک مقصده خدمت و سرمایه بی لایقطع تزید ایتدی .
فی الواقع بورزو والر مدھش بحرص ایله فصله استحصالان چالیشدیلر
عادتا بورزووا جمعیتنده صالحین و ساری برخسته اق حکم فرما ایدی .
بوجع ژرودتی ...

بورزو ووازی بی حایه ایدن قانونلار ، حکوم و کبری دولتلار او زرنده
قولای بجه تطبیق ایدیلە بیلن منقعت معاهده لری و واسع آراضی بی احتوا
ایدن مستعمرات او نلری حقیقة بیوک بر سرعتله انکشاھی نائل ایلدی .
بورزو ووازی آذربمدت ظرفنده او قدر ایلر بله دی که ، بیقدینی اصلزاده
سلطتلردن داها جسم ژروت و صنایع استحصالیه به مالک اولدی .
شوراسی شایان دقندارکه بورزو ووازی سیسته می سرمایه نک تمرکزی
ایمباب ایتدیریر . بوسیله بورزو والک قوانین ، قواعد و اقتصاد علمی
وابطه منطق و قوت و اسطه لری سرمایه بی معین و محدود مرکز لر
طوبادی . و سائط و منابع استحصالیه بیعی اعمالاتخانه لر ، فابریقالر
دکز و قاره نقلیه و اس طلری و آراضی جوق الاره توزع ایلامکدن
ایسه محدود الاره انخصار ایتدی .

بورزووا اقتصادی ، بورزو و آجمعیتک رفاهی بیوک فابریقه لرده
بولدی ؟ چونکه دستکاهلر ، اعمالاتخانه لر و کوچوک فابریقالر بیوک
سرمایله قوروله بیله جک او لان ماکنه لری تدارک ایتمکدن عاجز درلر !
بشریت خلاصکاری اولدیغی ادعا ایدن بو دورک لیبرال اقتصاد زرایی

پروله تاریا کیملدر

تاریخ ؟ اصلزاده لر زمانی ، دره بکلک اداره لرینی اسفه قیدایدەر .
حکومتلر قدر واسع آراضی بی صاحب بکلک و بگرانک قدرت و استبدادی ،
معینلرندھ حیوان سودیلری کبی چالیشدیریلان ایبر انسانلرک شایان
ترجم احوالی ، اصلزاده و مدبب سلطتلرک ظلم و جوری ، او دورک
دونی حاضر لاینلر کال سوزش و کدرله بحث و حکایه ایلرلر .

فی الحقيقة اصلزاده حکومتلری نک بیقلمه می لازم دی . فادا دالیه نک
و تیار ، ذعامت ، سپاهیلک نفوذ و اقتدارینک بشریتک خلاصی ایجون
تغیری ضروری ایدی .

اصلزاده لرک اداره حکومت دوری ختامه ایرده و رولاری نهایت
پذیر اولورکن خلق ایجون نهایت سز و ای وعدله بیک بر حکومت
سیسته می و بوسیسته می اداره ایدن برتاقم ز مرده لر ظهور ایتدی .
بو حکومت سیسته می (بورزو ووازی Bourgeoisie) ایدی ؟ بوسیسته می
اداره ایدنلر : زادکان ایله اهالینک آشاغی و فقیر صنفلری آرده سندەکی
معتبران کروھنی تشکیل ایدن صنف مخصوص ، تغیر معروف فیله بورزو والر
Bourgeois ایدی .

بورزو والر ؟ جمعیتی ، اقتصادی منافع او زینه بنا ایتدیلر و هر شیدن
زیاده سرمایه بی قیمت ویردیلر . بورزووا حکومتلرینک قوتی ، سلاحی
دیپلوماسیی جهاندھ سرمایی قیمت مخصوص ، تاقی ایتدی و هر یارده
سرمایی بی حایه ایله دی .

صوک سیستم جسم زراعت ماکنده‌ینک جفت‌جیلک ایشلرینه تطیقی و استحصالاتک تزیدی فکریله آزادینک بیوک پارچه‌لره آبریمه‌سیه قاعتنی قطعی بر علمی بحث حالتده اوونه قویدی ! بو ایشلری بازارمق آنچق سرماینه تجمیعی و مرکزلشمه‌سی ایله قابل ایدی . بناءً علیه، منافی خصوصیته عائد اولق اوزره نوتک ووسائط استحصاله مله نمکن اولدینی قدر محدود مرکزلرده بیوک گتله‌لر حالتده اجتماعیه مقصدی . تأمین ایده جکدی .

دنیابی یک بر دوره دوندیرهن اشبو اقتصادی و اجتماعی حرکات قا شیبنده تور کیا غیر مؤثر طور مقدم عاجزدی . زمانک حکومت آداملری بو تأثیره علمی بر سوس ده علاوه ایده‌لک نشر ایتدکلری تنظیمات خیریه ایله بورزووا حکومت سیسته‌ملیی قبول ایله‌دیلر . جمیعتیز یکی قانونلر ، یکی اعتمادلر ، یکی علم و تربیه مؤسسه‌لوی . یکی برنسیلر ، یکی اداره و حکومت ایله لیه‌رال اولدی و بورزووازی به دوغری بورومکی غایه اتخاذ ایتدی .

تور کیا مذکور سیسته‌مله ملکتی اداره ایده و آنی الا هاضم بر اصول تلقی ایدر کن شبهه سر بورزووازینک تأثیرین المللیسی ده مرئیلشدیه تعضو ایتدی : بورزووا جمیعتک محتاج اولدینی اشیالر ادخال ایدیلهدی ... استهلاکات یکی و مدنی معمولانه تطبیف اولوندی ... اسکی ملی ویرلی . معمولانه تأمین ایدیله سلن احتیاجلرک ، ملتک مناسبات و رفاقتلری . سبیله باشقه شکلرده تأمینی بحدث اولدی ... کوچوک دستکاه صاحبلری . ال ایشجیلری (بازار ، طوقاچیلر ، باصمه‌خانه‌جلر ، ینمیجیلر) . قلمتراسچیلر ، چاقیجیلر ، مرکبجیلر ، دوکمک جیلر ، اویونجاچیلر ، اووزون چارشیلر ... کی) ، کوچوک اصنافلر ، کوچوک چفت‌جیلر ،

بتوں آزو و پاده اولدینی کی بزددهه یا محظوظ اولدیلر و یا نعمت ازکشافدن محروم فالدیلر ... دکنر ، قاره ، بوسته و تلغراف یوللریله و اخراجات مخمر جلریله رایطه‌نک تزايد و تکمیل مملکتکلری یکدیکرینه منفذدار بر علاقه ایله تابع ایتدی ... بورزووا قدرتی اهالی بی طوبی سرمایه‌لره فقری زنکینه ربط ایله دیکی کی کری ملتکلری ده مدنی ملتکلره باغ‌لادی . بعض طرف‌لزک ضررینی وضعف کسب ایتمه‌سی ایجواب ایندیره‌لک بر طرف زنکین اولدی ، بعض مرکزکلرک جمع ثروتی نفعه دیکریلرک سی و استحصالاتی صرف قلمش اولدی ... مادی عمارک اشبو سو ، تأثیر و عکسلری بالطبع معنوی ازکشافاتک و عوام تحصیل و تربیه‌سنک عدم وقوع و تخفیقی احداث ایتدی ... بتوں جهان بوبله بورزووازدن متأثر اولورکن تور کیا دخی بورزووا حکومتی ، بورزووا ذهنیتی ایله بونک ایجنه فالدی .

:::

— بورزووا بتوں بوصایلان قدرتکلری کیمک سایه‌سنده قازاندی .
— سرماینه‌نک ، دها بین‌الملک تعبیریله قایتالاک ! .
سرمایسی اولمايانلر ، سرمایه گتله‌لری ایجنه کیره‌مین اکثریت نه یابدی ؟
— آجالقدن اونه‌مک ایجون چالیشدی ؟ سرمایه‌ی تزید ایجون چالیشدی ...
دیمک‌دنیاده یکدیکرینه شد ایکی صنف تمايز ایدیبور : بری چالیshan دیکری چالیشدیران .. اویله چالیshan که ازیلیور ، تضییق کوریبور ؛ اویله چالیشدیران که ازیبور و تضییق ایدیبور . چالیشدیرانک عمومی

آدی سرمایهدار و یا قایتالیست؛ چالیشانک عمومی آدی [۱] بروله تاریا.
استخدام ایله، تضییق ایله، سفالت ایله، تنزل ایله جمعیت اینچنده
جقداری هر کون و هر برده بیومکده اولان بروله تاره، مع التأسف چوچ
برده، کندیسی طانیامیور و صنفی بولوب النحاق ایده مک خصوصیه کی
وقوفسز لق و یا جهل و اهال کندیس نک ضرری موجب اولوب
قایتالیستلر لک قوت و منفعت فازانه سنه خدمت ایدیبور. شو حاله
قصوری بر طرف ایجون بروله تاریا دها تحلیلی بر صورته مطالعه
ایدهم:

بروله تاریا کیمدر؟ بروله تاویا چالیشان، حیاتی مساعی به وقف
ایدهن، فقط چالیشدایی نسبته فازانج تأمین ایده مین و دانما یاشامه ده
صعوبته دوچار اولان صنف در.

بروله تاریا، ننکه اسلک تعریف ایتدیکی کی، حیاتی معلوم مفرز
یر سرمایه نک حاصلانی یرینه سعی ذاتیسی استعمال ایدرک تأمین ایدن...
موجودیت و عاقبی ایشله دیکی ایشلر لک نتیجه نه، قایتالیستک مر جتنه،
عرض و طلب، پیاسه و مجنون رقابت تأثیر لرینه تابع اولان صنفردر.
بروله تاریا بالکن فابریقا عمله لری دکلدر؟ داهاشمولی تعریفه،
اون طقوزنجی عصر لک چالیشان صنفلریدر؟ تورجکسی، وفات ایدنچه

[۱] بروله تاریا Proletariat بوصنف اسمی در. بوصنفه منسوب بر آده
بروله تاریر Proletarier یاخود بروله تار Protétaire دیتیر. بوكلمکه توکه
مقابلی یوقدر. بعض کیمددل خلق، عوام، آحاد ناس، فقیرلر صنفی.. دیه
ترجمه ایشلر سده هیچ برینک مقابلی دکلدر. بتون جهان تافون، تغرا ف،
سویه ایست کله لرنی ناصل بین الملل کله لروا له رق استعمال ایدیبور سه بروله تاری ده
بین الملل کله بی قبوله مجبور اولمالی بز.

احفادنی، زرینی کندی حالت براقان، تأمین معيشه نک ایجون بر
واردات ترک ایده مین لردر.

بروله تار باشقه لرنی کندیسی یرینه چالیشدره جفنه بالذات کندی
مساعیله حیاتی فازانادر... بوکونکی قایتالیست دنیا نده ایکی
قایتالیست وارد: بری صویق، دیکری صویولق... بو ایکی قسمدن
هر صویولان بروله تاریادندر... بوکون کیم که باره آرتدره ماز، کیم که
آلری و قفانی واسطه لیله چالیشه راق کندیستک و عائله سنک عمری
ادامه ایدیبور، کیم که وفات ایدنچه اولاد و احفادنی کری ده بوقسول
حالده ترک ایدیبور، کیم که سرمایه ییغمه مقتدر دکلدر، کیم که
بورزو و اوزی به تابع اولویور، او بروله تاردر... بروله تار اسکی بر توکه
ضرب مثل ایله پل ایی تعریف ایدیلیر: یوم جدید، رزق جدید یشامه
محبور اولان حالي، حیاتی، معيشتی بومعنی دستور لرد تطبيق ایده مصنفی
تعیین ایدر. فرضا بر محوری تطبيق ایده لیم: محزر لا یقطع چالیشیر
فقط بلک کو چلا کله حیاتی فازانیر؟ فعالیت محبتک این اوله سی و یازدینی
از لرک عرض و طلبده کی موقعی ایله تعیین ایدر؟ طابعک و یا غزنه
صاحبی نک على العاده بر اجری و اسیریدر؟ وفات ایدنچه احفادنی هیچ
بر سرمایه بر اقاماز؟ قفانی ایله چالیش رق کندیستک و عائله سنک عمری
ادامه ایدر؟ باشقه سفی کندی یرینه چالیشدر یرسه هیچ برشی فازاناما ز؟
طابع و یا غزنه سرمایه داری اونک ثروت فکریه سفی دانما صویار،
دیکر طرفدن مواد مسخن اکه صاتان محتکر لر طرفسز ده قولایچه
صویولور؟ سرمایه ییغمه مقتدر دکلدر، یوم جدید، رزق جدید
یاشامه ددر: او حالده محزر بر بروله تاردر.
بوتون صفت ملک اربابی بود دستور لرد تطبيق ایدنچه بروله تاریانک

شمولی و وسعتی تعین ایدر. بروله تاریانک نابت و قطعی مطالعه‌سی ایجون
صنایع بروله نامیاسی : کوندله لکبی و آیلقلی عمه، کوتوری و معین
ایشی با شارا رق اجرت آلان ایشجی؛ قاییچی، کیمیجی کی ایشل
ایفاسی عقبنده اجرت آلان ایشجی... اشبوقنف عمه‌یی نوع مشغولیت
اعتباریه تعداد ایدرسه کبومنه فابریقا، اعمالاتخانه و دستکاه عمه‌لری،
شمندوفر ایشجیلری، سیرسفان مرتبات و طائفه‌لری، لیمان عمه‌سی،
الشات آلت عمه‌سی، مطبعه ایش-جیلری، حماللر، نقلیه جیلر داخل
اولور.

زراعت بروله نامیاسی: کوبلی و کوچولک نازلا صاحبی چفتیجی،
باغچی، بانچوان، اشجار منمره‌جی، رنجیر، ایرگاد، خدمتکار،
پازوانت، قوریجی، صیغرتاج، چوبان، اورمان ایشجیسی، یچقیجی،
کراسته‌جی، صنایع زراعیه‌جی، کوچولک دکرمنجی، کوچولک اورتاخی
یاریجی ...

صنعتهار بروله نامیاسی: آل ایشجیسی، کوچولک دستکاه و ایشخانه
صاحبی، کبونلر اردنسه چوچه، دوقومه‌جی، بزار، باصمده‌جی،
ینیجی، ترزی، قراف، قوندره‌جی، سراج سمرجی، نعلبند،
آربابه و صابان و آلات زراعیه عاملی، قویوچی (مجوهر تاجری دکل)
ساعتیجی، شوفور، ماکنه‌جی، جلدجی، مرکبجی، بیچاخی،
قامتراش-جی، قولتوچی، لوله‌جی، دوکمه‌جی، باقیرجی، دمیرجی،
تنکچی، تفکچی، چانکیک، دوغامه‌جی، جامجی، مارانغوز،
پارماقچی، اوژون چارشیل، اویوننجاچی، نعلنچی، فرنجی؛ قدائیق
و یوققه کی مواد غذاییه عامللری ... ادخال ایدیله بیلیر.

اوزانه و مستخدم می‌روانه‌یا : مغازه و بازیخانه خدمه‌سی، او طه‌جی،
حوزع، فاقنور، قبوچی، بکبجی، او اوشا لمبری، بسلمه، حلایق،
عادی، دام دونور، رفاقت قادینلری Gesellschafterin، آربابه‌جی
تعوشوجی، سایس، دکان دستکاه‌دری، تحصیلدار ...
اصناف بروله نامیا : آیاق صایحیسی، سیار صایحی، بازارجی،
دکانجی، منادجی، طوبلاجی ...
بنور بروله نامیا : معلم، معلمه، مردیه، معید، مبصر، محترم،
متقنع، شاعر، علم، کیمیا کر، مهندس، طیاب، صنایع نفیسه
ناربابی، رسام، سنکتراش، موسیقی شناس، موزیقه‌جی، خطاط
حامور، حکومت منسو-بولری، بزده کوچولک ضابطان، متقادع،
حؤسات مالیه و شرکت و تجارتخانه بازیخی و محاسی، سیار مأمور،
حاقنلو غراف.

مرسزی بروله نامیا : کاخان بکلر، چاقنیلر، سابقه‌لر، اشقیالر،
خرسزلر، یان کسی-جیلر، دولابدیر-جیلر، فاخشـلر، دیلنجلر،
سـالـفـلـی و دـعـالـی فـقـیرـلـر، دـالـقـاوـوـقـلـر، جـزـوـیـنـلـر، درـوـیـشـلـر، دـهـدـهـکـانـ،
حـلـفـلـی يـاشـیـاـنـلـرـ، يـالـانـجـیـ شـاهـدـلـرـ ...
.

اورته حـلـلـی چـفـتـجـیـلـرـ، کـوـچـولـکـ تـاجـرـلـرـ، کـوـچـولـکـ عـقـارـ وـارـادـ
صالـحـلـرـیـ دـهـ کـوـنـ بـکـونـ بـورـژـوـاـزـیـ اـیـلـهـ یـاـبـدـقـلـرـیـ بـجـادـلـهـ دـنـ بـیـ تـابـ
قالـهـ رـقـ مـغـلـوـبـ اوـلـوـبـ وـاـسـتـحـالـهـ یـهـ اوـغـرـ اـبـوـرـلـرـ . بـوـ، بـوـیـوـکـ سـرـمـایـهـ نـکـ
حـمـرـیـدـهـ اـدـرـاـکـ اـیـتـدـیـکـیـ صـوـکـ موـفـقـیـتـ درـ . بـورـژـوـاـزـیـ اـیـلـهـ مـبـارـزـهـ
مـیـلـانـ بـوـ صـنـفـلـرـ نـارـیدـکـدنـ صـوـکـنـاـ اـورـتـهـ دـهـ قـلـانـ بـینـهـ بـروـلهـ تـارـیـادـرـ .

وقایت، انحصارلر، تروستلر، سندیقلر و سائره سیله افلام ایده رک
فعالیت وقدرت خارجی قالان بورزووالد ه مرور زمانه - و قیله
آصلناده لرک بورزووا صنفه کچدکاری کی - بروله تاریا به التحاق
ایمک مجبوریته قالیورلر. والحاصل بورزووا مظفر اولد قمه و قایتال
مرکزیله شد کجه دنیاده بروله تاریانک مقداری دانما چوغالیود.

چالیش-ان بروله تاریا ایله قایتالیست بورزووا آردند. هیچ بر
بی طرفاق بوقدر. هیچ کیمه یکیدن قرار ویرمک احتیاجنده دکلدره
هر کس مطلقاً بوناردن برداشی او له جقدر: یا بروله تاره، یا بورزووا! ..
بروله تار صاغ و سالم اولدینی، اُلی و قولی قوتل بولندینی مدتمجه کونه
کونه، واوجی او جنه کلک او زره زور کچنه بیلر. بخاره بر آزیز اندینی
خسته لاندینی، چالیشا مامنه مجبور اولدینی زمان فلاکت باشلار. او زون بر
ایشیزک و یازمن و متادی و خسته اق ایسه سفالق کتیر برو. کندی و
سقوط ایدر؟ عالیه سی؛ غذا سازل حضور سر لاق، شرائط صحیه بر عایتسز لک
یوزندن و قفسز فنا بولور؟ چو جو قلری تربیه و تحصیلدن محروم اولوبه
کوچوک یاشده ایش جیلکه داخل اولقله تضودن محروم قالیر. قاور بولور؟
نهایت بروله تار دنیا به چکدیکی سفالتلری خاطره براقه رق، زوجه سنه
وجو جو قلریه عظیم بر فقر و سفالت و صیت و میراث ایده رک دنیادن.
هیچ برشی ۱۰ کلاما دن کوزی آرقه سند، نولور کیده ر ...

بروله تاریالک حقلری، رفاهی دوشون و هر شیدن اول سعیه
قیمت ویرن مملک سویالیزم در. بونله ایچون در کجهان بروله تاریا سنت
عمومی نظر و هدفی بلا قید و شرط سویالیستلک: در. آرتق عالمشموله
بر قاتع موجود که آسکی سیستم و نظام امر یقلمدقدن و تبدل ایلدکدن
صوکرا یکی بر دنیا اور تاریه چیه جقدر؟ جهان بروله تاریاسنی و بروزینک.

کافه انسانلرین خلاص ایده جک اولان بویکی دنیا، سویالیزم دنیاسی در.
اگه عنده معتبر ضرر جده مسلم که سویالیستلک آرتق برموهومه Utopie
دکل، بر تحقق ایمکن مفکوره در. بناءً علیه سویالیزم هر صفت ایجون
موجب خذر بر شی دکل؛ بالعکس دنیا به سرمایه سر، حمایه سر.
واسطیز کان انسانیت استراحت و رفاه و سیله لرینی احضار ایندیکنند
موجب تئی بر طریق سالم در.

نفو-نک یوزده طقس-ان بشی بروله تاریا اولان تورکه منعنه
ورفاهی سویالیزمده آرامه سی پک معقول و طوغری برچاره در.
اُر هم تار

مهم

۲۰ ایول ۱۹۱۹ تاریخنده «قورتلوش» مجموعه سند همیقان بومقاله هی،
موضوع عمره مناسبندن دولابی بوزایه در جنی مناسب بولدوغ.

بصورت آنکه مساحت حاصل طرفند استهلاک ایدیلن آشیانه (استعمال فیندری)
تمامی ویریلور .

شہر ساز بوشر انط داخلنده، سعیک قابلیت استحصالیه می اصغریدر.
۲ - بوعائله اقتصادیه اقتصاد اجتماعیک اشکال عالیه می آرده سنده کی
انتقال دوره سنده استحصال و استهلاک یکدیگر ندن آبرملغه باشلار،
انسانلار آرده سنده مبادله مناسبتلري زیاده لشیر، تقسیم اعمال باشلار،
صنایع زراعت دن آبریلیر، شهر لرده اصناف لوچجه لری تشه-کل ایدر
واعلهه یزینه، جوار کویلره برابر (شهر، مدینه) اقتصادی جزو
تامی تشکل ایلهه .

عصر لر سوره ن بطي بر استحاله سایه سنده طالهه، قسمماً استقلالی
قب ایتدی. بوکا رغماً، قرون و سلطانک ایلک دور لرند، اسکی
شکلر بوسبتون محظ او لمادی، حواجھ ضروریه نك قسم اعظمی ینه
اسکی طرز ده، یعنی بالذات مستهلاکلار طرفند استحصال ایدیلیور دی.
تقسیم اعمال غایت آز تکمل ایتش بر حالده ایدی. ملی و بین الملل
تجهیزات، میوه، بـارات، بالق، کورک، شراب .. کبی محدود
بر طاق امتعیه اخصار ایدیلیور دی .

مع مافیه یاوش یاوش، اسکی عائله اقتصادی یزینه (مدنی، ملی
و بین الملل) شـکلر ده (مبادله انصاری) قائم او لمشـدی . وجوده
کلن محصولـر یعنی (مبادله فیندری) یالکـر مستحصال طرفند استهلاک
ایلهه بور، خارجـله مبادله ایدیلیور دی .

بوطرز اقتصادیـنک مه فائزـمهـنـی آـکلامـق اـیـجـون قـرون وـسطـیـهـ
حاکـم اوـلان اـصنـاف لوـچـجهـلـرـیـ یـاقـینـدـنـ تـدـقـیـقـ اـیدـمـ .

اقتصادی تکامل

مختلف اقتصادی مفعولـر — عائله اقتصادیـق — ملی و بین الملل اقتصاد — قرون
موـطـادـهـ لـوـجـیـلـرـ — لـوـجـیـلـرـ لـفـوـیـ — رـقـابـتـ — سـرـمـایـدـارـ اـقـصـادـیـقـ — صـنـایـعـکـ
تـکـرـیـزـیـ — پـیـاسـیـهـ حـاـکـمـ اوـلـانـلـرـ — تـروـسـتـ دـورـیـ .

اقتصادیات نقطه نظر دن انسانلار باشـلـیـجـهـ اوـجـ صـفـحةـ تـکـامـلـدـنـ

چـکـمـشـلـرـدـرـ:

۱ - سـرـمـایـدـارـ طـرـزـ اـقـصـادـیـنـکـ تـأـسـسـدـنـ اـوـلـ (ـقـیـالـیـ عـالـمـ)
ـقـنـصـارـیـ) دـورـمـیـ .

تقسیم اعمال غایت ابتدائی بر شـکـلـهـ اـجـراـ اـیدـلـیـدـیـکـ زـمانـلـرـ دـهـ
(ـجـزـئـ تـامـ اـقـصـادـیـ) ، کـلمـکـ الـکـ کـنـیـشـ معـنـاـیـلـهـ، عـالـهـ، یـعنـیـ
عـیـنـیـ برـدـامـ آـلـنـدـهـ یـاشـایـانـ اـنـسـانـلـرـ هـیـئتـ مـحـمـوعـهـ مـیـ اـیدـیـ . بوـاجـمـاعـیـ
حـجـرـهـ لـرـکـ، کـنـدـیـلـرـیـ تـشـکـیـلـ اـیدـنـ اـنـسـانـلـرـ عـدـدـیـ ئـهـ قـدـرـ زـیـادـهـ
اوـلـوـهـ اوـلـسـونـ، مشـترـکـ خـصـوـصـیـتـلـرـیـ وـارـدـیـ : دـمـیرـ، طـوزـ،
بـهـارـاتـ کـبـیـ معـینـ مـحـصـولـاتـ خـارـجـ اوـلـقـ اوـزـرـهـ بوـتـونـ دـیـکـرـ خـصـوـصـلـرـ دـهـ
کـنـدـیـ کـنـدـیـلـرـیـ کـافـیـ کـلـیـوـرـلـرـ دـیـ . بوـحـقـیـقـ حـجـرـاتـ اـجـمـاعـیـهـ نـکـ دـیـکـرـ
مشـابـهـ حـجـرـهـ لـرـهـ مـنـاسـبـتـلـرـیـ، خـارـجـلهـ عـلـاقـلـرـیـ، رـابـطـهـ لـرـیـ چـوـقـ
آـزـدـیـ. اوـنـلـ اـسـهـلاـکـ اـیـتـدـکـلـرـیـ هـرـشـیـشـیـ بالـذـاتـ اـسـتـحـصـالـ اـیـتـدـکـلـرـیـ،
ـوـاسـتـحـصـالـ اـیـتـدـکـلـرـیـ شـیـلـرـیـ تـامـاـ اـسـهـلاـکـ اـیـلـدـکـلـرـیـ اـیـجـونـدـرـکـ

قرон و سطی طرز اقتصادیستک اسایی، استحصالی تنظیم ایتمکه صوره تیله رقابی قالدیرمک ایجون بوتون صنایعک معین بر تشكیلاته تابع طوطولما سیدر. بو طرز؟ لونجی عی تشکیل ایدن صنعت اوسته لری لهنه صنایعک ددموقراطیک بر انحصاریه منجر او بوردی. لونجه لر؟ بوتون اوسته لرک صنعتلریه باشایا بیلمه لری ایجون، شهر لرده اجرای صنعت ایتمک و دکان آچق ایستهین صنعتکار لرک وعین زمانده، آرد لرندۀ حقیقی ددموقراطیک بر مساوات بولونق ایجون قول الاناققلری آنلرک نوعلرینی تعین ویکی آلات و سائٹک استعمالانی مع ایدبیورلدی. خلاصه، بر اوسته نک دیکرینه تفوق ایتمه می ایجون هر شیئی غایت موشکافانه بر صورتندۀ بر صورتندۀ ترتیب و تنظیم ایله بورلدی.

هر دقیقه، هر هانکی بر دکانه، دستکاهه کیرمک حقنه مالک لونجه منسوب بری بوتون اوسته نه امته نک اعمال و صایشندۀ مساوی شرائط تامین ایدن بواسات و نظام لرک حسن تطبیقیله مکلفدر.

قرон و سلطانک ایلک دور لرندۀ حاکم اولان (لونجه طرزی)، بالخاصه آمریهانک کشفندن صوکره، نفوک تزاید و تکافیله غایت فعال مراکز صناعیه و تجارتی حاله کیرن شهر لرده حکمدن ساقط اولمه باشدادی. مع مافیه استحصالک بولونجه تشکیلاتی، کنديلرندن بکله نیلن منافی تامین ایتمه لرینه رغم دوام ایدبیورلر و تجارت و صنایعک ترقیاته قارشی اکثریا غیر قابل اقتحام مانع احداث ایله بورلدی. فرانسده، اون یهنجی عصر کابتداندن بری بونلر لالغوى ایسته نیلیورلدی. ۱۷۸۹ اخلاقی بونشکیلاتی قطعی بر صورتندۀ لنوایتدی. صنایع و تجارتی سربستی مطاقتی اعلان ایتدی. آرتق عمله نک عددی، آلات مساعیی، مواد ابتدائی، محصولاتی مراقبه ایده جک لونجبار

قالدادی. هر صنایع آدمی بالکز کندی منفعت شیخصیه سی کوزه ته رک، کندی کار و ضریبیه، ایسته دیکی یerde آنلیه لر، اعم الاتخانه لر تأسیس ایدبیور، ایسته دیکی شکل و مقدارده استحصالانه بولونا بیلیوردی. صنایع آدمی آرسنده، اسکیدن اولدینی کی، وسائل تعیشلری فارده شجه و مساواه تامین ایتمک ایجون اتفاقلر پایپلما بوردی. بالعکس هر کس یکدیگرینه رقیب و دشمن کسلدی. صنایعک اسکی تشکیلات و نظم امایی یرینه مدھش بر تذبذب، آثارشی قائم اولدی. واستحصال و تجارت عامل نده رقابتیه بر طاقم خیالی و اسرار انکیز فضیلتلر استاد ایدبیلدی وادعا اولوندی که رقابت؛ صنایع و تجارتک انکشافی، وسائل استحصالیه نک مکملیتی تامین ایده ر، امتعه فیانلری حد اصغری به ایندیر و بوسایده، مجادله حیانده دامنا اک قابایتلرلر، اک چالیشقاںلر، اک فضیلتلر غالب و مظفر چیقار.

فی الواقع رقابتک، تمنع حر صنک حاکم اولدینی سرمایه دار طرز اقتصادیستک ایلک دوره لرنده صنایع و تجارت وزراء عامل نده بوكون شاهدی اولدینغمس خارقدلر میدانه کلدى، فقط صولک او توز سنه طرف نده، سرمایه دار اقتصاد جیلرینک بزه یکانه عامل ترقی اوله رق کو ستردکلری رقابتک کندی کندی محو ایتدیکنی، سرمایه مک کیتکجه آزالان محدود المدده ترکزی؛ و حیات اقتصاد بدن رقابی بوسبوتون قالدیران عظیم (تروست) لرک تشکلی کوریورز.

بوندن اول؟ سرمایه دار طرز اقتصادیستک؟ بر ایکی جرا غایله کندی حسابه چالیشان مستقل کوچوک صنعتکار لرک یرینه یوز لرجه عمله چالیشدران اعمالاتخانه لری و داها صوکرالری او نلرک یرینه ده،

ایدن خنی مقاوله‌لر امصارا دیلر .. ایشته او زمان ، سرمایه‌دار طرز اقتصادیسی بوسبو توق بکی بر صفحه‌یه کبردی : فارنه‌لر و نومندر دوری ..

بالکن شوراسی غربیدر که سرمایه‌دارلر بو نتیجه‌یه آنجاق ، الا بوبوک بر عامل ترقی اولارق کوسترد کاری رقابتی اور تادن فالدیر مقله‌یه . یعنی کندی اساس‌لرینه الا بوبوک ضربه‌یی و ورمه‌له واصل اولا بیلمشلر در . شیمدى ده ، بو (روست) لرک تشکیلاتلرندن ، اجتماعی و اقتصادی تأثیر لرندن بحث ایده‌م .

۲۶۸

استحصالاتک ما کنه‌ایله اجرا ایدلریکی فاریقلری اقامه‌ایتدیکنی ایضاح ایتمشد .

فقط صوک دوره‌ده ، سرمایه‌دار طرز اقتصادیسی ، بوسبو تون بکی صفحه‌یه داخل اولدی که بونی تفریق و تمیز ایده‌ن خصوصیت ، بوبوک سرمایه‌دارلرک کوچوکلره قارشی مجادله‌سیدر . بر عصر اول ، بوزیکلار جه منسوجات ، قوندره ، مرانغوز ... دستکاهلری موجود اولان . هملکتلرده بوکون آنجاق بش اون فاریقا واردر که ، اولدن اون . بیکلر جه مستقل کوچوک صنعتکارلرک تحت تصرفه اولان و هملکتک دورت کوشمنده داشتیق بر صورتده بولنان قوای مستحصاله بو بش . اون جسم مراکز صناعیه و تجارتیه توحید ایدیلشد .

صنایعک بو عمر کزی استحصالاتک تدبی سایه‌سنده حاصل او لمشد . بو وضعیت نتیجه‌سی ، مستقل یاشایان ، و سائط استحصالیه لریتک متصرفلری اولان کوچوک صنعتکار و کوچوک تاجر لر عظیم سرمایه‌لرله تشکل ایش آنونیم شرکتکار و بوبوک مؤسسات تجارتیه و صناعیه قارشیسنده برمدت نومیدانه مجادله ایتدکنن صوکرا نهایت بروه تاریا صنفه التحاق ایمکددرلر . ایشته بو صورتله ، الا جوچ سرمایه‌ه ، الا مکمل ماکنه‌لره ، و سائط استحصالیه مالک اولان ، من نوع قورناز لقره مراجعت ایدن ، عمله صنفی الا جوچ صوبیان ، بخنی لک پارلاق اولان صنایع آدملری صحنه رقابتده مظفر او لیورلر . رقیبلرینی محو ایده‌لرک بیاشه‌یه حاکم او لویورلر .

فقط سرمایه‌دارلر بو تذذب و رقابتک بالذات کندی منفعتلرینه ده دو قووندینه تقدیر ایمه‌لری نتیجه‌سی بو رقابتک محرب تأثیرینی ازاله . ایمک ایچون بر لشیدیلر . کندی استحصال و صایش شرائطی تعین .

ع — تعلیری، اشتراک ایدن سرمایهدارلر نسبتنه تقسیم ایلک
خصوصیوند ائتلاف ایدرلر.

بو اشتراکدن چکلمک ویا مقاولهی بوزمق گندی آنده در؛ متعدد
و قمه‌لر بو مقاوله‌لر لحق اک مساعد شرائط ایچنده بیله، غایت قیصه
بر عمره مالک اولدقترنی انباته کافیدر. برمثال ذکر ایدم: (منجستر)
غابریاتورلری، ایلک و منسوبات فضله استحصاله مانع اواق اوزره
استحصالی آزالتمق ایچون بر چوق دفعه‌لر آکلاشمغه تشیث ایندیلر.
فقط الی سنه اولیورکه بو فکردن واژ یکدیلر. چونکه گورولدی که
خرصتن استفاده ایده‌لرک سوزینه صادق قالان غابریاتورلرک ضررینه
او لارق بو یوک مقدارده استحصالانه بولوان؟ یعنی، سوزنده دورمایان
غابریاتورلر دامنا موجوددر.

ایشته بر طرفدن یکی تشکل ایدن جمیتلرک ماحوظ رقاپی، دیکر
جهتدن داخلی اهانتلردن دولایی بومقاوله‌لر حکم‌لردن ساقطاً لورلر،
بهر مدت تحریباتی توقيف ایتش اولان رقابت تکرار اجرای حکم
نایمکه باشلار.

فقط (قارتل) لرک تأمین ایده‌مدیکری بونیجه‌یه (تروست) لر
حوالی اولاً بیمشلدر.

تروست؛ صنایعک، سرکزیتی اعظمی درجه‌سنه چیقاران بر پلان
دازمنده ملی و بین‌الملل دامنی تشکیلاتی در.

تروست، یکی و خصوصی بر مؤسسه، یاحدود رقیلینک محوى
نتیجه‌سی متزايداً بویون بر تشیث شخصینک تکاملی دهکادر. فقط،
اوزمانه قدر یکدیکرینه رقب اولان بر چوق شرکتلرک اتحادی، دها

رقابت‌دن اقتصادی انحصاره

یوقاریده سرمایهدارلرک؛ صنایع و تجارت ساحه‌لرنده حکم
سوردن تذبذب و رقابتک محدودلرینی ادرالک ایده‌لرک، آرم‌لرنده بر طاق
اتفاق‌لر عقد ایندکلرینی و بونلاردن (قارتل) و (تروست) لر میدانه
کلیدیکنی سویله‌مشدم. شیمی، بو سرمایه‌دار سندیقالرینک صورت
تشکل و تأثیرات اجتماعیه، اقتصادیه و سیاسیه لرندن بحث‌ایمک ایسته‌یورم.
سرمایه‌دار طرز استحصالنک تذبذبدن انحصاره کچم‌سنده ایک
أساسی صفحه وارد.

۱ — قارتل، رینک، بول..

۲ — تروست.

قارتل: عینی شعبه صنایع آدمی‌آرد سنده، گندی مؤسسه‌لرینک
استقلال و مختاری‌تی آز چوق محافظه اینک شرطیله پیاسه‌یی مشترک.
انحصارلری آنکه آمالاری ایچون عقد ایدیلان سربست بر مقاوله‌در.
قارتلرک مختلف و متنوع شکلری وارد. بوراده‌هیسنسی آیری
آیری تدقیق ایده‌جک دهکاز. بالکن مختصرآ دیه‌سیلرک (قارتل) و
داخل اولان مؤسسه صاحبلری:

۱ — مواد ابتدائی عینی فیله صاتین آملق،

۲ — استحصاللرینی معین بر نسبت داخلنده آزالتمق.

۳ — سپارشلری مؤسسه‌لرک موقع جغرافیه‌لرینه گوره توزیع
ایمک.

دو هزار می می مؤسسات صنایع و تجارتی نمک بر مرکزی اداره آلتند
توحدیدی در.

تروسته کردن بر صنایع آدمی، فابریقائیه برابر مشتریسی دم
گتیزد و او ند آرتق گندیستن نخت تصرفه ده کادرل. اسکه
مشتریلرینک قاجیر یامسی ایچون فابریقا بر مدت اسمی محافظه ایده بیلر.
فقط فارهالرده، بوللدده اولدینی کی، فابریقا اموری نی اداره ایده ن
نه اسک قابریقاتور، نده او نک مرخصلری در. بونی بالذات تروست
مدیزلری اداره ایندیرلر. او نلر احتیاجاته کوده، مساعد بر مرکز
صنایعه بولان بر فابریقائی توسعه ایدرلر. عین بر محلده عین وظیفه نی
کوردن ایکی فابریقدن برخی قابارلر، استحصالک شرائط حاضره سنه
کوده مجهر اولیان فابریقالری تعطیل ایدرلر. مثلا: متحده آمریقاده
سکسان دانه نقطه خانه نی بر مرکرده طوبایان ویسک تروستی (٦٨)
دانه سی در حال قابادی و ایشله تدیک ۱۲ فابریقه، قرق سکز فابریقانک
استحصالاً تندن فضله محصول تأمین ایندی. عین صورتی هشکر تروستی به
صانین آلدینی فابریقالرک رباعی ایشله تدیک حالده فابریقالرک هپسی بردن.
جالیشیدینی زمانگنگنن فضل استحصالات اله ایندی.

تروسته؛ فنا ما کنه لرک، اسکی اصولارک بیرینه اک مکمل ما کنه لرک
واک علمی اصولارک اقامه سی صورتیه اجیر سعیک قوه استحصالیه سی.
زیاده لشیدریور و زروتلرک تمرکزی تسریع ایلیور نز. اوللری رقابت.
حالده شایان مختلف مؤسسه لرک مشترک مرکزی بر اداره آلتند
ایشله مدلری نتیجه سی مصارف عمومیه تناقص ایدیور، اصری مصرفه
اعظمی تمع حاصل اولیور. بومرکزی اداره، امتعه فیثائلری نی، مختلف
فابریقه لره تقسیم ایدیله جک محرومیات و مواد ابتدایه نک مقداری نی تعینه

ایدیورلر. و عین زمانده مختلف سپارشلری؟ فابریقه لره، سپارش
 محلرینک درجه قربیتلری نظر دقته آثارق توزیع ایدیورلر.
 متحده آمریقاده بعض تروسته استحصالاری اودرجه ترید
 ایتشلردر که استخدام ایندکاری عمله نک عددی یوزده الی چو غالاش
 حالبوکه سمسارلر یوزده یمیش بش آزمیشدر. بعض تروسته اعلانات
 مصرفدن یوزده سکسان بش درجه سنده تصرف ایدیورلر. فی الواقع
 فارشیسنده کندیسنه رقبات ایده جک بر خصم مالک اولیان بر تروست
 امتعه و مخصوصاً تند سرومی تأمین ایچون اعلانلر، سمسارلر و سار
 مختلف واسطه لره محتاج دکادر.

تروسته، عین جنسدن اولان مؤسسه لری عین بر اداره آلتند
 توحید ایتمکه اکتفا ایله مزلر، کندیسنه فائدلی اولان دیکر جنسدن
 مؤسسه لری ده الحق ایدرلر. مثلا، چلیک تروستی؟ فابریقالرینه لازم
 اولان کور و دمیر معدنلرینه بونلری نقل ایچون (لاقسوبریور)
 او زرنده بر نقیله فیلوسنه و مخصوصاً تندی صایش محلارینه سوق ایمک ایچون
 شمندوفرلر مالکدادرلر.

دیکر جهندن، تشکل ایده مختلف تروسته بوتون صنایع ملیه نی
 توحید ایمک ایچون یکدیکر لریه بر لش-مکدد درلر. بوبوک سرمایه لی
 تروسته؛ فضله تعلیری دیکر تروسته لرک تشکله صرف ایدیورلر.
 بوصورته بوبوک تروتلر، دها کوچوك و اهمیتسز تروسته لرک اداره سی
 او زرینه اجرای تأییر ایله بورلر؟ او نلرک مجلس اداره لرنده هان عین
 شخصیتی بولندیغندن، متحده آمریقانک بوتون صنایعی مراقبه سی
 آلتنه آلان بر (سرمایه دار ارکان حری) تشکل ایمکد. در. عظیم
 سرمایه لرک غایت محدود اللرد طوبایاندیغه اک کوزل مثال اولمک او زرمه

ورودىنى تسهيل ايمكىددىرلر . اوئلرلەك انكشافە مانع اولق بالذات
صنايعك ترقىاسە سە چىكىدر .

مارقىيىتلاردىيورلوك : حریت اقتصادیه انحصار اقتصادی يە منيجر
اولىشىر ، سوسيالىستەر بونلىرى انحصار اجتماعى حالە قويمالى ، يعنى
تروستلەك منافعى عمومە تشميل ايتايدىرلر .

ايىشته بوندن دولايىدركە قارتلار ، سرمایهدار سەندىقاوارى ،
تروستلە ئىستەرسەن ئەستىخصالە مەتھى اولان بو يۈك بىرىۋەك مەرھەلەرىدە .

٢٦٦

آمرىقىدەكى (پزول) تروستى كۆستەبىلىز .. (١٨٧٢) تارىختىندا
تشكل ايدن ، بىش آلتى يوز كىلومترە اوزو نىقىنەكى بوروللە (پانسېلۇنى)
و (اوھىي) پزول حوضەلىرى بويوك كوللارك ويا بىحر محىطك ساحللىرنەكى
فابرىقالاره ربط ايدن بو تروستك (٥٠٠) مىليونلىق سرمایهسى دوقوز
كىشىنگ ئىندهدر .

متحدة آمرىقادە تروستلەرىيات اقتصادیه يە او درجه حاكم اوئىشلەردىكە
اوردادە ، هەنارنىڭ بىر تروستە بر حصە ويرمىدىن ھېچ بىشك ، ايمىك ،
كىمك قايل دىكىدر . فرض ايدىكزكە (توپورق) ويا (فيلا دەلبىا)
لۇقطەلەندىن بىرىنە كېرىكىز . غارسون آپەرىيەت كەتىرر ، بى ٣٥ مىليون
دولار سرمایهلى ويىسىكى تروستك مراقبەسى آلتىندهدر . چوربا ١٠٠
مىليون سرمایهلى أت تروستى ، بالق ١٠ مىليون سرمایهلى بالق تروستى ،
طاتلى ١٢٠ مىليون سرمایهلى دىكىر بىر تروست ، قەھو ٦٠ مىليون سرمایهلى
قەھو سەندىقەسى ، سىغارە ٧٥ مىليون سرمایهلى سىغارە تروستك مراقبەسى
آلتىندهدرلر .

تروستلە ، قابىلىت استحصالە لەپىنك فائەتى سايىسىدە بوتۇن شعبات
صنايعى استىلا واقصادى ، اجتماعى و سىاسى حاكمىتلەرنى مەتادىيا تقوىيە
ايمكىددىرلر .

تروستلە ، سرمایهدار طرز اقتصادىسىنك اڭ مكمل وصولك شىكلى
اولان بوسرمایهدار انحصارلىرى كوجوك سرمایهدارلوك مخونى موجب
اولىشىر ، شېھەسز تروستلەر مەدھەن تەتمەل الدە ايمكىلە برابر اشياو محصولات
فيئاتلىرىنىڭ تىزلىك سبب اولىنىدەدرلر . مەدھەن استبداد و حاكمىتلەرنە
رغماً ، جهان - سەتحىصالنىڭ اڭ مهم شعباتى انحصارلىرى آلنە آلان
و سعىك قابىلىت استحصالە سەنخىدە ئەعزمى يە چىقاران تروستلە يىرىدۇرلەك

اوجاپلرندە استخدام ایتدىكى عملەنك مقدارى (١٦٨,٣٢٧) كشى در .
 (١٩١٢) سنه سىنده كى تىمع صافىسى (٦٨٦) مiliون فرانقى بولىشدە .
 فقط بعض معتضلى ، بو انحصار اقتصادىنىڭ يالكىز آمرقا ياه
 خالىد بىر خصوصىت اولدىيغى و دىكىر مملكتىلرده كوچوك تىشتات صناعىه
 سو تجاري يەنك آزالا جىنى يىردى بالعکس جو غالمىيغى ادعا ايديبورلى .
 حالبۇكە بو سرمایه لىك تكاليف و عمرى كىرى ، سرمایه دارلىق طرز
 اقتصادىسىنك انىكشاف ایتدىكى بوتون مملكتىلرده موجوددر . مثلا
 كوچوك بورزو و ازىزىنك آڭ زىيادە قوتلى و كوكلى اولدىيغى فرانسەدە ،
 سەتكاليف سرمایه نك صورت سىرى شويالىدە .

صنابع : (١٨٦٦) ده (١٤٥٠٢٢٣) (١٤٥٠٢٢٣) مؤسسة صناعىه (٤٧١٥٨٠٥)
 آجىر استخدام ايديبوردى . (١٨٩٦) سنه سىنده (٧٣٤٢٤٠) مؤسسة
 صناعىه دە (٦٣٧٣٢٣٩) آجىر چالىشىور . دىمك (٧١٥٩٨٣) مؤسسة
 صناعىه بوبوك تىشتات صناعىه طرقىدن قادىلش و عىنى زماندە آجىر لىك
 سىددى (٤٣٤) (٦٥٧) زىيادە لاشمىشدر . (١٩٠٦) ده صنابعده مستخدم
 عملەنك مقدارى (٧٢١٩:٨٧٤) (٧٢١٩:٨٧٤) ئى بولىشدە .

باتىت : (١٨٦٦) سنه سىنده (١٩١) سنه سىنده (٣٩٢) مؤسسة تجاري دە مستخدم
 (٥٧٢:٨١٦) آجىرواردى . (١٨٩٦) سنه سىنده (١٦١,٩٠٥) مؤسسه دە
 (٩١٦,٥٣٢) ٤٠٤ چالىشىمقدەدر . دىمك مؤسسىلر (٢٣٠, ٢٨٦)
 آزالىش و عملەنك مقدارى (٣٤٣,٧١٦) جو غالمىشدى . ١٩٠٦ ده
 تجاري دە مستخدم عملەنك عددى ٢٠٦٨,٦٢٠ ئى بولىشدە .

نراعت : (١٨٩٢) سنه سىنده بىر هكتار بويوك كىنندە كى اراضىنىك
 سىقدارى (٤٠٥,٤٠٥) و (١٩٠٨) ده (٢,٢٣٥,٤٠٥) در . دىمك
 (١٤٧,٥٥٤) آزالىش ..

تروست و مار قىمىزىم

سرمايدار طرز استحصالنىڭ اڭ سوق واڭ مكمل شىكلى اولان
 تروستلر ، عامى سوسايلىزمك ميدانە قويدىنى (سرمايدارك تكاليف
 و عمرى كىرى) نظرى سى تأييد ايتدىكىنندە دولايى سوق درجه حائز
 امىتىدر .

متحدة آمىر يقادە (١٩٠٨) ده (١٠,٠٢٠) مؤسسة صناعىه و تجاري يەن
 كىندى تشكيلاتلىرى ايجناد خال ايدەن ، ياخود دوغى دون دوغىرى يە
 سرافېلىرى آلتە آلان تروستلر (١٥٨,٣٦٠, ٨٠٣,٧٧٠) فرانق
 سرمایيە مالكىدىلر .. (١٩١٠) ده بوسرمایه (١٦٦,٣٠٠,٠٠٠,٠٠٠)
 فرانقى بولىشدە .

بو تروستلر ؟ منسوجات صنایعنك يوزدە ٥٠ ، جام صنایعنك يوزدە
 ٦٠ ؟ كاغذ صنایعنك يوزدە ٦٢ ؟ مواد غدائىي صنایعنك يوزدە ٧٢ ؟
 مشروبات كىولىيە صنایعنك يوزدە ٧٧ ؟ معدنیات صنایعنك يوزدە
 ٨١ ؟ صنابع كيميو يەنك يوزدە ٨٤ ؟ دمير و چالىك صنایعنك يوزدە
 ٨٤ نسبتى تىتلە ئاتىكىدە درلر . بو حرکت اقتصادى يەنك باشندە اىكى جىسم
 چىلىك تروست واردەر : (دوققەللار) اڭ پىرول تروستى ؟ (مورغان) اڭ چىلىك
 تروستى .. قارئلىزە بو سرمایدار انحصارلىرىنىڭ دەشت و عظاملىرى
 حىقىنە اوفاق بىر فىكىر ويرمك ايجون بونى سوپىلە لەك كە چىلىك تروستىك
 بىموع سرمایيەسى (٧,٢٢٠,٠٠٠,٠٠٠) فرانق و يالكىز فابريقا و معدن

صوک زمانلره کلتجه يه قددبواقتضادي انحصارلره آز چوق بیانجی
قالان انگلتره ده ۲ مایس ۹۲۰، Empire Steel Corporation اسمنده
عظم بر تروست تشکل ايتشدري. بو تروست غایم او لا اولد بق متواضعدي:
قاده نك بوتون صنایع حديد يه مؤسه لرينك توحيدی... فقط بو روزه مك
متشبئري بو نكله اكتفا ايمه رك داها واسع برپلان چيزديلر، دمير
صنایعنده برخیلکی احرار ايدن متعدده آمر يقايه موقيته رقابت ايدم.
بيلك ايجون انگلتره امبراطور لغنك برباشند اوبر باشه قدر، دمير
صنایعندك بوتون انگلیز مثلا رنی بویوك بر تروست ايجنه طوبلا مق.
British Empire Steel Corporation بالکنز صنایع حديد يه مؤسه
لرینك توحيد يه اكتفا ايمه مشدر، کندیسنه لازم اولان بر جوق مؤسسات
صنایعی کندی تشکيلات ايجنه آمشدر. بو صورته کومود و دمير
او جاقلری بالذات ايشله تمجه، کندی دستکاه هنرنه کندی جیلکیله
بویوك تکلر ياباجق و بوکیلری بالذات کندی نظارت و اداره می آند
سیر و سفر ايندیره جکدر. بو عظیم تروست سرمایه می (۵۰۰) میلیونه
انگلیز لیراسی، یعنی (۱۲,۵۱۰,۰۰۰,۰۰۰) فرانق - ياخود بوکونکی.
پیاسه يه کوره تخميناً (۲۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) فرانق در.

تروست سیستم، صوک زمانه قدر زراعت و صنایع حاکم اولان تجارتی دم
کندی حکمی آنه آمشدر. کندی مواد ابتدائيه لری بالذات اعمال
ايدن و محصولاری دوغ و دن دوغرو يه کوجوك تجارتیه و برا کنده.
جيشه صatan تروستلر، ليهال مكتبه منسوب مقتصلرك لازم
وفائدلي اولارق کوسزدکاري متوضه لردن، سیمسارلدن،
قومیسيون خیلردن مستغنى قالمشـلردر. کورولیورکه بونقطه نظردن دم
تروستلر سویالیستلرک نظر بالری تأييد ايتسلر. بوتون تجارتیه

(طبدانجی) حاکما و لان تروست کوجوك تجارتی ده کيشدير مشدی.
دکانندن ايجري يه کيرد کدن صوکرا حاکم اولديني امتعه يی مشترلرینه
ایسته دیکی شکلده وايسته دیکی فيئانه صانایعان کوجوك تاجرلر، بوتون
استقلاللاری غائب ايذرلر و صادرلری اشیا وأرزاقي، پاکت حالت
قونش، اسیکتاری و مقطوع فيئاتلری اوزرلرینه پاکشدير بیش اولديني
حالده تروستلردن آليرن.. اوئنلرک اوچوزه آلمق وبهاليه صانق
صانق صورتیله بویوك کارلر، تتعله تأمين ایتدکاری زمانلر بکمشدري.
تروستلر قوطو ايجنده قبالي و مقطوع فيئاتلری اوزرلرنده يازلیي
اولارق ويردىکلری امتعه ايجون آرىيجه بر بولیس تشکيلاتي يامشلردره.
بوندن مقصد، دکانلری ترصد ايذرلرک تاجرلرک امتعه يی تروستلرک
تعیین ایتدکاری فيئاتلردن فضلله ويَا اکسیک صاناملاری تأمين ايمکندر.
ديکر جهتند (فارل مارقس) لک (تاریخی ماد تھیلک) اسمیله
ياد ايديلان نظریه عالیه سفی تأييد ايذرلر.. بو نظریه يه کوره طرز
استحصلال؛ مؤسسات اجتماعیه، سیاسیه و فکریه حاکمکدر. في الواقع
تروستلر آمریقانک يالکز حیات اقتصادیه سنه ده کل، عینی زمانده
حیات دینیه، فکریه و سیاسیه سنه حاکمکدرن. (مورغان) لر،
(رو فله للر) میلیونلر صرفیله کلیسا لر و دارالفنونلر اشنا ايديبورلر،
بوکا مقابل راهبلرک و مدرسهـلرک کندیلرینه مرسوبتیت و صادرلرینی.
تأمين ايله يورلر.

تروستلرک مبعوثان، اعيان و حکومت اوزرلرندده عظم نفوذلری
واردر. دینله بیلرکه متعدده آمریقانک سیاست داخلیه و خارجیه سفی
اداره ايدنلر (مورغان) لر (واندربریات) لردر.

خلاصه دینله بیلرک تروستلرک منافعی: استحصلالک برپلان داخلنده،

نخالعی اصولارله و ائک مکمل و اس-طه لره اداره‌سی س-ایه‌سنه سعیک
قابلیت استحصالیه-نی خداعظمی به چیقاریبور، مصارف اعمالیه‌ی
خداصفری به ایندیریبور. حیات اقصادیه‌یده حکم سورهن تدبذب
و آثارشی بی ممکن اولدینی قدر آزالتیبور، مستقبل سوسایلیست جمیتنک
تشکیلات اقتصادیه-نی حاضرلایبور، حال حاضردن مشتکی اولاندزک
عددنی زیاده‌لشدیریبور و اقلاب اجتماعینک هاملی اولان (بروکه‌تاریا) ده
صنوف سورینی تقویه ایدیبور.

بحذورلری؛ سرمایه‌دار طرز اداره‌سی داخلنده و قوئه کان بوتون
ترقیلر کبی، تروستلرده سفالت همومنک جو فالمسه سبب اویلیورلر.
چونکه سرمایه‌دارلرک استحصالن غایه‌لری، دامنا فضله نمتع الده ایمک
اولدینی ایجون، هر فرستدن بالاستفاده، اجرتلری اصغری بایندیرمک
جالیتمنا ساعتیزی زیاده‌لشدیرمک، عمله‌مک بیرینه ماکنه‌لری، از کلارک
بیرینه ترجیحاً فادیتلری و چوچوقلری جالیشدیرمک صوره‌تیله سرمایه‌سز
الشجیلرک عددنی و سفالتی تزیید اویلیورلر.. متوسط صنفلار ورتادن
قالقیور و روت ملیه، محدود اللردہ تکائف و تمرکز ایدیبور.

سرمایه‌دار بورزووازی صنفی تروسی، منحصرآ کندی منافعی
تامین ایمک ایجون محافظه ایمک ایسته‌بور. متوسط صنفلار اویی موایمک
و موصوئله مدنیتی کریله‌تمک ایجون اوغراشیورلر. بالکز سوسایلیستر،
بالکز بروکه‌تاریا صنفی درکه تروسی محافظه و اصلاح ایمک، منافعندن
شمتوسی مستقید ایامک ایجون اوغراشیور.

مهم

صاری و قرمزی انترناسیونال

(أنترناسیونال) کاصل اسمی [ایشجیلرک بین‌الملل جمعیق] در.
معلومدر که عمله‌نک ایکی جنس تشکیلاتی وارد. بری سیاسی تشکیلاتی،
یعنی سوسایلیست فرقه‌لری، دیکری اقتصادی تشکیلاتی یعنی سه‌ندیقالدرر.
بوندرک هر ایکیسته آیری برو (أنترناسیونال) تقابل ایمکدمر.

(۴۸ - ۱۸۴۷) سنه‌لرند، علمی سوسایلیزمک مؤسسلری اولان
(قارل ماقس) و (فره‌ده‌ریک آنکلس)؛ بوتون عملکترلرک ارباب
سی و عملک منفعتلری متحد اولدینی، اوندرک بالکز ملی بر صورتند،
ملی بر تشکیلات ایچنده طوبلا غازلریله سرمایه‌دار استبدادنن قورتومالری
قابل اولایا جفتند بین‌الملل بر تشکیلات وجوده کتیره‌لری لزمنی
شو تاریخی جله ایله بیان ایتشلدی :

[بونوره محلکندر ایشجیلری برائیشکن ...]

فقط ایلک انترناسیونال بو اعلانیه تأسی آرم‌سنه اون آلق
سنله بـ زمان بـ کـ مشـدر. چونکه (برنجی انترناسیونال) آنجاق
(قارل مارقس) طرفـدن قـلمـه آـلـان وـ مـخـنـافـ عـملـکـلـرـ عملـهـ مـرـخـصـلـرـی
طرفـدن قـبـول وـ تـصـدـیـقـ اـیـدـیـلـنـ بـیـاـسـاـمـهـ دـاـلـاـسـهـ دـیـنـیـلـیـوـرـکـهـ :
[... بو کونه قدر بوتون جهد و غیرتلرک، بوتون حرکت‌لرک عقاالتله
نتیجه‌لئه سبب؛ هر ملکت‌لر مختلف صنعته منسوب اولان عمله آرسنده
تعاون وتساند اولاماسی و مختلف ملکت‌لر ایشجیلری آره‌سنه قاردهش
اتحادی بـ بـولـنـامـهـ سـنـدـهـ درـ .]
سعیک، سرمایه‌نک تحکم‌مندن قورتومالسی نه محلی، نده ملی

بر مسئله‌در . بلکه بتون مملکت‌لرده شامل اولان و حلی ایجون اونلر ک نظری و عملی معاونتی ایجاد ایتدیرم بر مسئله‌در .. هیچ شبهه یوق که برنجی آنتناسیونال : سوپایزم ایجون بین الملل پروله تاریا مجادله‌سنه اساسی وضع ایتمشد . سوپایزم فکر لری‌ی عمله کتبه‌لری آراسنده نشر و تعمیم ایتمک واونلرده صفت شعور و تساندیخی حاصل ایله‌مک خصوص‌لرند بوبوک بر رول اوینامشدر . برنجی آنتناسیونال ، (۱۸۷۱) ده (پارس قومون) ایله برابر سقوط ایتدی ..

(۱۸۸۹) ده بین الملل پارس قونفره‌سنه یکیدن تشکل ایدن ایکنچی آنتناسیونال ده (۱۹۱۴) آغستوسه قدر اجرای فعالیت ایده‌بیلدی . اک بوبوک اجرا آتی ، مختلف مملکت‌لردمک میلیون‌لرجه عمله‌ی تشکیل و توحید ایتمک اولدی . بودوره انسان‌سنه ، بتون مملکت‌لر پروله تاریاسی ، سرمایه‌دار طرز اداره‌سنه فارشی هجوم حاضر لقلرنده ، مجادله ادمانلرند بولنسلردر . فقط کمیت ، یعنی اعضا‌سنه مقداری اعتباریه ترقی ایدن ایکنچی آنتناسیونال کیفیت ، یعنی سویه فکریه و اختلالیه‌ی اعتباریه تدنی ایتمشد که بوضعیت ، ایلک جدی تحریمه‌ده (۴ اغستوس ۱۹۱۴) ده اونک فعلاً افلاس و نخلالی موجب اوشدر .

حربک اعلانیه آرتق قارل مارکسک (بونوه مملکت ایشجیلری بولشیکن) سوزی اوتوبلش ، بتون مملکت‌لر پروله تاریینک منفعتلرینک مشترک اولدینی فکری بر طرفه برآقیلمشدي . بو شرائط داخلنده (آنتناسیونال) دن ، بتون مملکت ایشجیلرینک تعاوون و تساندندن ، اتحادندن بخت ایتمک چوچ کولونج اولور . فا الحقیقه

مختلف مملکت‌لر ایشجیلری بوسفر ، بین الملل قونفره‌لرده اولدینی کی قاردهش وضعیته دهکل ، بلکه حرب میدانلرند دشمن صفتیه برآشیدیلر . داهما بر سنه اول صمیمه‌لر یکدیکرینی صیقان‌لر ارتق یکدیکرینه قارشی قورشون و بومبا آسیوردی .

مع ماشه بتون بونلره رغما هر مملکت‌لرده ، غایت کوچوک برآفیت ، هر تورلو تهمکاری کوزه آلدیرم رق ، سوپایزمک اساس‌لرینی مدافعه ایتمکدن ، بورزووا حرbi (حرب داخلی) به چه ویرمک ایچون عمله‌ی عصیانه سوق ایلکیدن کری دور مامشلردر .. نقطه نظر لرینی شواوج کله ایله : (صفت وطن فوقده) خلاصه ایده‌بیله جکمز بو سوپاییستله اک کوزل مثال اولمی اوزره یاشایانلردن ، لهنین ، تروتسکی ، زینوویف ، فدای حیات ایده‌نلردن ، لیقنه‌خت ، روزا لوکسنوغ .. کوسته‌بیلر ز .

ابتداسنده پك آز اولان بو انسانلر ؟ زمانه ، حادثاتک تحت تأثیرنده چوغامشلردر . نهایت (۱۹۱۶) سنه ابتدالرنده اسویجره‌ده (زیمر والد ، کینتال) شهرلرنده قونفرانس حالته اجتماع ایده‌رک انحلال ایدن آنتناسیونال داهما صاغلام اساس‌لر اوزرینه یکیدن قورمه‌هه تشبیت ایتشلر و بوسیله ایله بتون مملکت‌لر عمله‌سنه خطاباً حرارتی و عصیانه دعوت ایدن بیان‌نامه‌لر نشر ایله‌ممشلردر .

ایشته بو نوع سوپاییستله‌رده که نهایت (۱۹۱۹) مارسنه ، موسقو‌واده (اوچونخو آنتناسیونال) اسمی ویردیکلری (قومونیست آنتناسیونالی) نی تأسیس ایتشلردر . برنجی قونفره ، بوبوک پروله تاریا کتابه‌لرینی تمثیل ایتمه بوردی . اوzman بتون مملکت‌لرده یالکز کوچوک قومونیست غربی‌پلری واردی . فقط ایکنچی قونفره (۱۹۲۰) نوزنده

بوبستون باشقاشر ائطدا خلند طوبلاندی . چونك او زمان ، مملكتىرك اکثرىسىنده اولكى كوجوك قومونىست غروپلىرى يرىنه بويوك قومونىست تشكيلاتلىرى وبارتىلىرى قاسم او لمىشدى .

(١٩٢١) خزيرانك يكرى اوچونجى كونى موسقوواه بويوك تىازرودمە دىرس كشادى اجرالوونان اوچونجۇ انتناسىيونالك اوچونجۇ قونغۇرسە ئىسە ، اصلى رأى ايله (٢٩١) ، استشارى رأى ايله (٢١٩) مىرخىص و (١٠٠) مسافراشتراك اىتشىدر . بومى خىتلەر (٤٨) مەلكىتى ئىشلەيدىبوردى . اوچونجۇ انتناسىيوناله داخل اولان باشىلەجە قومونىست فرقەلرى شونلەدر :

فرانس قومونىست فرقەسى : ١٤٠,٠٠٠ ؟ آلمانيا مەتحدى قومونىست فرقەمى ٦٠٠,٠٠٠ ؟ روس قومونىست فرقەسى : ٧٠٠,٠٠٠ ، انكلترا مەتحدى قومونىست فرقەسى : ٢٥,٠٠٠ ؟ جەڭ سلۇواقا قومونىست فرقەسى : ٤٠٠,٠٠٠ ؟ ايتاليا قومونىست فرقەسى : ٥٠,٠٠٠ ؟ بولغار قومونىست فرقەسى : ٤٠,٠٠٠ ئىن ...

فقط ظن ايدىلەين كە بوكون موجود اولان يالكىز (اوچونجۇ انتناسىيونال) در : خاير .. فعلاً (١٩١٤) آغستوسىنده اخلاقلار ايدەن مفلس ايکىنچى انتناسىيونال ، متاركىدەن سوکرا عقد اىتدىكى مختلف قونغۇرمۇدە تىكار تشكىل و تأسىس اىتمىكە جايىشمىشدر .

دىكىر جەتىن ، بو ايکى انتناسىيونالەدە اشتراك ايمەن مختلف مەلکىتلىرى سوسيالىستلىرى دىكىر يىكى بر انتناسىيونال تشكىل اىتمك اىستەيورلەك بوكا (ايکى يوچوققۇي انتناسىيونال) اسمى ويرىلەتكەددەر . قازارلىرىك نظر دقللىرى جىلب اىتمك اىستەدىكم مەم بىن قىقەنە واردەرك اوده ، بواوج مختلف انتناسىيونالك ، يىن الملا سوسيالىزم

مالىنده آرى أوج اساسلى ذهنىتى ، جريانه تقابل اىتدىكى حقيقىتى در . بواوج جريان حرب ائنسىنە حاصل اولىش دەكلەر . حرېدىن اول ، (ايکىنچى انتناسىيونال) ايچىنە بىك بارز بىر صورتىدە موجودىتى . كۆستەمكىدايدى . بالخاصه (١٩٠٧) دە ستۇغارد ، قۇنغۇرسەنە بواوج جريان طرفدارلىرى يكىدىكىرلە شەلتلى مناقشە و مجاھىلەرلەدە بولۇنىشلەدر . شىمىدى بواوج بويوك جريانك خصوصىتلەرنى مختصرأ عرض ايدەم :

١ - يكىدىن تشكىل ايدەن ايکىنچى انتناسىيونالك ئىشلەيدىكى صالح جريان : صوقاتىلمادق قومونىستلىر بوفىكىردا اولان سوسيالىستلىرە (و ئەپپۈرر ، خان ... سوسيالىستلىر) وادارا اىتدىكىلىرى انتناسىيونالەدە (صارى انتناسىيونال) اسماقى ويرىبورلۇر . بولۇنىشلەرنى سوسيالىستلىر ، او لا (مدافعە مەلە) ئاسانقى قبول ايدىبورلۇر ، حرب ائنسىنە اولدىنى قدر صالح زمانىنە بورزووازى ايلە تىرىمك مساعى طرفداريدىلر . في الحقيقة ، حرب اعلن اولوندىمى زمان ، بوتون ايشجىلەرى (مدافعە مەلە) نامنە بورزووازى ايلە (اتحاد مقدس) دە دعوت ايدەنلەر بونلە اولدىنى كېي متاركەن سوکرا دە بورزووازىنىك وضع اىتدىكى (جمعىت اقوام) لە بىر شەبھى اولان (مساعى يىن الملا بوروئى) ئى تشكىل ايدەنلەدە يىنە اولندر . بولۇنىشلەر سوسيالىستلىر ، بورزووازىنىك وضع اىتدىكى (دەموقراسى) طرز ادرەسى ايچىنە عملەتك تۈفيه حالى ، وتنور واقناع واسطەلەلە ياواش ياواش پارلەتىلەر دە اکثرىت قازانەرق موقع اقتدارە كەلك قابىل اولدىغۇ ادعا ايدىبورلۇر . اخلاقلى ئاماً دە ايدىبورلۇر قومونىستلىرى خىالبرستكە ، بولەتاما كەتەلەرنى ئاقبى ئىجهول و خىم سر كەذشلەرە . سەرۋەكەمكە اتھام ايدىبورلۇر ...

قۇمۇنیستر اىسە بونلىرى ، سوپارىزىمك اىسالاسانى تشکىل ايدىن
صف مىجادىلسى و بىنالملل بىرولەتاريا اتحادىنى اوتوتاراق (مدافعة
مەلیه) نامنە نظارات موقلرىشە كەله زەك ايش-جىلىرى ، لىندىلىرىنە تعلق
ايمەن بىر حرب سو-رولەتكە ، (اتحاد مقدسى) بايرانى آلتىدە
صوبولانلارلە صويانلىرى تىرىپك مساعى بى سوق ايمەككە ، متاركىدىن
صو-گرا اىسە حربى ، بورزووازى منافعنه تصفىيە چالشىقلە وبالخاصه
بىكىلرچە ، ويوز بىكىلرچە عملەي قتل عام ايدىن بورزووازى بى مادە
سومعنى ئاظاھرت ايمەككە آتىام ايدىورل ..

(شايىمان ، هندرسون ، رېنودەل ، هوپمانس واندەرولەت ،
آلبر طوما ...) لرک ادارە اىتدىكىلارى بى (صارى آتنناسىيونال) حال
حاضرەدە : انكلاترەنك (مساعى فرقەسى - لاپورپارتى) سىندن باشقا
اھمىتلى هىچ بىبارتى بى تېتىل ايمەككەدەدر ..

۲ - سىركىز جريانى : تىشكىل ايمەن اولان اىكىنجى اوچونجو
آتنناسىيونالىرىن باشقە حال تىشكىلدە بولنان (اىكى بوجوقىنجى آتنناسىيونال)
واردرکە بى (پىنه آتنناسىيونال) ، آچىتىن آچىغە بورزووازى
ايمە تىرىپك مساعى بى جىسارت ايدەمەدىكى كېيى ، بورزووازى بى فارشى
علانى اعلان حرب . ايمەكىدىن و بىرولەتاريا كەتىلەرنى اجتماعى انقلاب
ايجون حاضرلامىدىن دە قورقۇقدەدر . حقىقتىدە اسمى وار جىسى
يوق اولان بوموهوم آتنناسىيونالك صاغ جناحى اىكىنجى ، صول
جناحى اىسە اوچونجو آتنەناسىونالە التحاق ايمەككەدرکە بى صورتە
يىقىن بىزىمىنىڭ بىر ئەنھىزلىكى ئەنھىزلىكى ئەنھىزلىكى ئەنھىزلىكى ...

۳ - بىتون مەلکىتلەر قۇمۇنیسترلىرىنىڭ تېتىل اىتدىكى . صول

جريانك (اوچونجو آتنناسىيونال) بوكا تقابل ايدىبور . قۇمۇنیسترلىرى
دىكىر سوپارىزىمك اىسالاسانى تشکىل ايدىن
اولا ، حرب وتوليد اىتدىكىنى سفاللىرىك جەهاندە بى اختلال
وضعىقى حاصل اىتدىكىنى و بىتون مەلکىتلەر سوپارىزىمكىنى بى وضعىتىن
اعظمى استفادە اىرمەرك موقع اقتدارە كەلە بى چالشىمارى اىجاح اىتدىكىنى
سوپارىزىمك . اونلار بوكون هىچ بىر مەلکىتىدە حقىقى دەمەقراسىنىڭ
موجود اولمايدىنى و (بورزووا دەمەقراسىسى) نك عملەن ئەلدانان ،
أزمن وصويان رىبا كار بىر طرز ادارە اولمايدىنى ادعا ايدىبورل . بوكونى
شرائط داخلىنە ، عملەتك مالك اولمايدىنى غايت جزئى واسطەلەر ،
ير و يانىدا و اتتىخاباتىدە موقع اقتدارە كەلەك احتمالى اولمايدىنى و بورزووازىنىڭ
دىكتار تۈرۈلەككە فارشى بىرولەتاريانك كەندى دىكتاتورلەكى ايمەقاپلاھا ئىمى
لازىم كەلدىكىنى ادعا ايدىبورل . دىبورلرکە : (اىكىنجى آتنناسىيونال) (بىنالملل
بوروسى) آنجاق بى استخبارات مرکزى ماھىتىدە ايدى . اورادە ،
مختناف مەلکىتلەر مەرخىلىرى الڭ جىدى مسائىلەلىرى بىر طرفە بىر قاراق
تىفرىقات اوزەزىنە اوپىزارلاردى . بوش رائط داخلىنە ، بىنالملل قۇنۇرەلەر دە
اتتىخاذ ايمەيلەن قرارلارك هىچ كەمسەنى باغانلەمە جەنلى ئەنەن ئەنەن ئەنەن
اوپىلە اولىشىدر . (اوچونجو آتنناسىيونال) بولىلە چۈرۈك اسالىر
اوزەزىنە ياشىياما ز . او ، قايدەلەزىمى دەۋىرەك اىمچون اولدۇن تىعىن
وتىتىت ايدىلەش بى پلانە كۆرە مەتشكىل و مەتھۇ بىر صورتىدە جالشىق
اىستىن بىتون ايش-جىلىرىك حقىقى بىنالملل بىرجىعىقى اولىق اوزەزە تائىس
ايدىلەشىدر . بوكون ، بىر مەلکەت عملەنسىنگ مەجادىلەسى غېر قابىل اخحال
وابطىلە دىكىر مەلکىتلەر عملە صنفارىنىڭ مەجادىلەسەنە باغلى در . حاكم
و غالى مەلکىتلەر بورزووازىلەرنىڭ تائىسىنە چالىشىدقارى (جمعىت اقوام) ك

دواملى صلح و جمعىت اقوام

بۈگۈن، قواليله و دىماشىلە چايشان بىرىتى دوشۇندۇرۇن اىكى بويوادىئەلە واردر. داما دوغروسو بوتۇن اجتماعى مىتىلەر بوايىكى اساس مىتىلە اطرا فىندە طوبلا ئايلىر ؛ عمومى رفاه سەمات دواملى صلاح سلامت. انسانلىك بويوك بىرقىسىنى تشكىل ايدىن چايشان اهالى كىتلەرى؛ آرتق هېجىنسلەرنى اولدۇرماكتىن، يوقسۇلقى، سفالات و پريشاناق اىچىندە سورونىكىن يىقىدى واوصانى. ذاتا بوتۇن حكموتلەر، بويوك برا كىشىتىنى تەممەلە ؛ چەقچىي، كۆچۈركەن سەتكارلەر تشكىل ايدىن اوزدۇرلىنى ؛ آنجاق اولنەر بۇ حرېت صوڭىك حرب اولدىيەن و مظفرىت تقدىرلە سعادت و خرىشىك تأمین ايدىلەجكى و عەدىلەلە سېرلەرە نەتائىتە تىدر دوزدۇر ايماشىلدى... عجبا اوپىلەمى اولدۇ وا لاپىلەيدى ؟... ايشتە عامى بىر صورتىدە تدقىق ايدەجىم مەئە بۇ...

حکومتلىك، غالاب اولدىيەن قدر مغلوب بوتۇن حكومت آدملىرىنىك، حق، حقىق سوسىيەستەر مەستىتا اولدىيەن حالدە بوتۇن سىاسى فەھەر مەتسىبلەرنىك صلاح سەمىسى تأمین اىتىك اوززە بىر چوق تەتقىقات و تېبعتات نىچەسى بولوب بىدانە جىقازىدەللىرى شى نەدر ؟، « جمعىت اقوام » دىئە توزىكىيە ترجمە ايدىلەن و فەرانزىزجە اسىمى اولا Société des Nations اىكىن بۈگۈن Nations حابىبە كىرىمەن صاحىخىكە سىيدە.

حل ايدىلەجك مەئە ؛ مىتەر و ياسونك زادە قىرىخەسى اولان بۈين الملل مەكمە كېرالىك يېرىزىنە دواملى صلىي تأمین ايدىب ايدىلەجكى دىز. يعنى بوسايىدە مەلتەر آزمەستىدەكى اختلاف و مىازعە سېلىرى ازالە ايدىلەجكى و تىخدىت ايدەجك اختلافك صەلە تسویەمى قابىل اولا جەقى ؟.

اولا، شۇنى سوپایەلمەك (مەلتەر جمعىي - جمعىت اقوام) (فرەرە جمعىي) نەن ؟ بلەم اولىشىر. دىنلىيۈزكە مادامكە مدەنەتكە ترقىسىلە انسانلىر آزمەستىدە تىخدىت ايدەن اختلافك بالطا ويىمرۇق ايلە دەكل. قۇنۇن و عدالت و اسەطەسىلە حل

وظيفەنى ؛ بىرولە تاريا حەركەتلىرىنە قارشى منتظم بىر مجادله بايتق، ائقلابە اجتماعى بە مانع اولىقىدر. هيئەت عمومىسىلە نظردىقە آلتەنەقى تەقىرىدە بىن الملل بىرولە تاريا، موقع اقىدار، كەڭلەچىن درحال مجادله مەفحەسىنى كېرىپىرۇد؛ صەنف مجادلهسى هان بوتۇن مەلکەتلىرىدە حەرب داخلى شىكلەن و ماهىتى آلىور. بويالە بۇ دوردە بىن الملل بىرولە تاريا ؟ مەخلف مەملکەتلىرى بىرولە تاريا حەركەتلىرىنە خصوصىتلىرىنى نظر دقە آلمەلە برابر بوتۇن قۇتلىرى بىر نقطەدە بىر لىشىرمى و بىر جەبە بىر قارشى مجىتمە سوق اىتىكى بىلەن حقيقى بىر (اركان حەربىيە عمومى) هيئەت تشكىل اىتىك مەجۇد - يىتىدە دەرلەر. ايشتە قومۇنىستەر كورە، اوچۇن جۇو انتناسىيۇنال اجرە قومىتىسىنک و ظيفەسى بودر ..

٩٢٢ ٢٠ أغستوس

تشکیلات اجتماعی می انسانلری براشیدیره جکی ، منفترلری تأییف ایدمه جکی یرده آیینه یور . اختلاف و قوغا سبیلری آزالتا هجق یرده چوغالشیور . بوکون هر مملکتنه منفترلری ، غایله لری یکدیگرینه طبان طبانه ضد ایکی صنف اجتماعی موجوددر . بو ایکی خضم صنف : صویان ، نهزم آلداتان حاکم بورزو واژی صنف ایله صویولان ، نه زیان مکوم (پرووله تازیا) صنفی بربرلریه براشیدیره جک مادی و معنوی هیچ برقوت یوقدر . بوئنک نتیجه می جمعیت داخانده فردی قوغا و مجادله لردن باشقا بردہ آیریجه طبلو برقورته واقع اولان (صنف مجادله می) وارد .

بالخاصه صوای سنه لرده بوتون مملکتله ده مستولی حالتنه حکمنی سوزمن (غره ولر - تعطیل اشغاللر) داخلی اختلاف . هب بو صنف مجادله نک مختلف شکلارده کی تظاهراتندن باشقا برشی ده کلدر .

بوتون قوانین موضوعه ، بوتون حکم تدبیرلری اکندا پاک قانلی صورته تظاهر ایدمن بوجادله و تظاهر رک اوکنی آلغه کافی کلیور . اختلاف ، آنجاق ضیف طرفک قوتلی طرفک مطالبی موقه قبول ایتمسیله نهایت بولویور . بوکون ، بو تاریخ دونو منده ، صنف مجادله می پت حاد بردوره کیرمشدر . بناءً عایه (انسان انسان ایچون بر قورت در) ضرب مثلی بوتون ترقیات مدنیه می رخنا تمامیله حکمنی اجرا ایشکدھدر . داما دوغ و سنتی سویله مک ایستیور سه ا مدینیتک ده حقنی ویرمزک : (انسان انسان ایچون بر تاکیدر) دیمه بیایز .

فی الواقع بوکون احوال عادی ده هنگشنی از مک ایسته می انسان اوکا فارشی بوسروغی : بالطوبیا توفه کنی قو الاتما یور . قوالانه لروم کورمه یور . قور نازاق ، جیله ، معلومات ، پاره ، بالان ... بوتون بو واسطه ملر یکر منجی عصر انسانلری ایچون موقیت واسطه لری در .

خلاصه ، دیمه بیایز که جمیتک تشکیلات حفتره می داخانده برمات افرادی آزه سنده قوغا ، مجادله ، رقات و بعض احواله مقاماته ضروری و طبیعی برحدادر ، و بوتون قانونلر بوتون حکم هیتلری بو ضد منفترلری تأییف ایدمه یور . بو اختلاف لری صلح ایله حل ایدمه یور . و جمیتک بوسیاسی و اقتصادی تشکیلاتی موجود قالمقہ حل ایشی ایچون سبب و امکان یوقدور .

(۲) مسئله نک بوده « عدالت » جهتی وارد . بر مانه منسوب افراد آزه سنده تحدث ایدن اختلاف لری حالتنه حق وعدالت کوزه تیاه یور . ذاً

ایدیا یور ، نیچون انسانلر آزمسنده جازی اولان بو اصول ملتله ده تطیق او لو ناسین ؟ .

بریستنک اوینه کیدرلک مالنی جالان ، ياخود تازلا سندن اینک وبا اوکوزنی فاجیران بر خرسزک حسابی کورمک و جزا نی ویرمک ناصل بالذات مسروق مال صاحبینک صلاحیت داخانده ده کلنه عینی صورته هر هانکی بر صورته تجاوزه اوغرایان برملا نک تجاوز ماتلریه بالکن باشنه حساب کوزه می جائز الامایدر . مسروق مال صاحبی احقاق حق اینک او زره ناصل محکمه ملیه می راجعت ایدیو رسه عینی صورته تجاوزه اوغرایان ملت ده بین الملل محکمه کبرا یه مراجعت ایده رک حقوقه تجاوز ایدلیکنی آکلامانی و تعیینی ایسته مه ایدر . شبهه سفر دل رک اولدینی قدر ماتلرک ده محکمه لرک ویردکاری قرارلر اتبعاع حرکت اینه لری ضروری و مجبور یدر . فردر قانون و محکمه قرارلری خلاقه حرکت ایندکلری وقت می زاندارمه ، پولیس و عسکرلر کنندیلری قانون داخانده حرکته دعوت ایدیو رل ، بین الملل قوانین و نظامه رعایت اینهین ، بین الملل محکمه کبرا نک قرار لری قبول و تطیق اینهین ماتلره فارشی ده (جمعیت اقوام) لک بر قوه تأدیه می بولو نه ایدر . بوقوه تأییده ایسه بین الملل پولیس زاندارمه و اوژدو تشکیلاتندن باشقا برشی ده کلدر . شبهه سر بوکا (بوقوتاز) کبی اقتصادی و سائر تدبیرلرده انعام ایده بیایز .

ایشته خلاصه الخلاصه بر یوزنده دوامی صاح وسلامتی تأمين ایده جک ادعای ایدیان (جمعیت اقوام) لک استاد ایده جکی ياخود اینهی لازم کان اساسلر .

شیمی ده ادعالر درجه صحتلری تدقیق ایدم :

اولاً ، قوانین موضوعه نک ، محکمک برملنی تشکیل ایدمن افراد آزمسنده قوغالرک دوکوشلرک وقت لرک اوکنی آلدینی و اختلاف لرک هر زمان حکم اصولیه حل ایدلیکی واقع میدر ؟ . کورمک ایچون کوزه مالک اولان هر کس بوئنک واقع اولدینی تصدیق اینکدھه مضطدر . مه لمنک ایکی جهتی وارد .

(۱) جمعیت مدنیه نک اسانی تشکیل ایدن قانون تعاون و محبت ده کل ، بلکه مجادله در . (ایمه رال بورزو واژی) نک واونلرک دعوی و کیلری اولان متفسکر ، عالم چیز کاسه ایسلرک ، بشریتک دده کیشز قانونی اولارق کوست دیکلری (مجادله حیات) دهیز قانونی ضیمانلری ، فقیرلری از مکده دوام ایدیو رسه .

بالنتیجه بوکون لک ده موقر اتلری ده داخل اولدینی حالته ، بوتون مدنی مملکتله ده .

قانونلری ، نظاملری يالانلر . اجرای « عدالت ! » ایدهملر بې زىكىنلر . بورزووال اولدىيىنچىن اوئلر هر خصوصىدە كىندى صىنف مەنعتلىرىنى كۈزەتىپولار . مىلا بىر عملە اىلە فابريقا مەدىرى آزاسىدە اجرت ويا سائىر بىر مەئەدىن طولانى بىر اختلاف حاصل اولدىيىنچىن زمان . عىمال مدېرىك مطابىق قبول اىتىسىمە فابريقادىن قوغواپولار واكىتىيا باشقا بىر فابريقادىدە بىر بولماپولار . حكىمە يە مراجعت اىتىسە بالطبع حق قازانىپولار . جونكە (تجارت و صنایع . سىمى و عمال سراسىتىز) دىستورى جارى . في الواقع عىمال فابريقاتورلۇك وقۇغ اىتىدىكى شىرائىطدا خاڭارەجىلىشوب چالىشامىقدە ظاھر آسرىستىز . فقط حقىقت حالىم بۇ حریت شىكلى بىر حریت در . . . بۇ توون چالىشىرە واستحصال و سائىقى . فابريقا ، طوبراق ، ماكىنەلر . شىندوفر واپورلار ، مەدىلر . . . بى سرمایهدار بورزووا صىقىنىڭىدە بولۇندىيىنچىن بورزو . عىمال ئە سرمایهدارلار ئەستىدىكىرى شىرائىطدا چالىشىمە بىجوردرلار . عكىس تقدىرىدە ئالىم سىلە ، چو جوقلىرىلە بىراپ آچ قالىغە حكىمەندر . بىنمال داها : زىنكىن و قىقىر اىكى فەر آزاسىدە بىر اختلاف حاصل او لوب دەماشلىرى حكىمە يە دوشىمە بولۇدىن زىنكىن . حقىقىزىلە اواسە ، اكىتىيا دعواسىن قازانىپولار . جونكە بازىمى سايىسىدە طانشىش مشھور بى آووقات طوقتايلىپولار و حاكمىل آزاسىدە داها چوق طانىدىيىنچىن اولان بۇ آووقات موكلانى داها ماھرىانە مدافعاً ايدىپولار .

ايىشىتە (فەردىلر جمعىتى) نىمە جىزى اولان قانۇن ئاسىسى : أىخىم ، مىن ئەن . بالچەلە و سائىط استحصالىيەن ، سرمایهدىن محروم بىزەن ئازاريا كىنەلەرى ، هېرىردى . هەزىمان و هەرساجە اجتىعىيەدە (سرمایهدار بورزووارى) صىنفك ئاسىر و پىندەسى . بۇ اىكى صىنف آزاسىدە كى مجادىل . مختال شىكالىرىدە دوام ايدىپولار . قانۇنلار ، ئۆظاملىر ، حكىملىر ، ئاسانلىر ، صىنفلەر آزاسىدە كى اختلافلىرى . رقات و مجادىلەلىرى ازايىھە كافى كەپەپور و كەلمەز . جونكە مەنعتلىرى بىسبۇ توون ضىدە ، غايەلر باشقا . . . بوكۇن حىاتىن غايە قازانقىق . دائىما داها جىرق قازانقق . هەرنىز لو واسطەلەلىرى استعمال ايدىزىك ، ئەزمەتكە ، آلداتاراق ، ئەندىز ازاق ، يالان سوپىلە يەتكە ، فالق يالارق . . . قازانق . . .

مختالق ماتىلر داها دوغروسو بوماتلىرى ئېتىل ئەتىسى انجاب ايدىن حكىمەنلىر آزاسىدە بولىه اولدىيىنچىن ، ئىيني قانۇنچى جزى بولۇندىيىنچى كۈزەپولار بىز . . . صلح زماڭارنىدە اتىصادىي حرب ، حرب زماڭارنىدە طوب تۇۋەك حربى . . . دونيا بىر مالكىنە بويولك دواتىلر اونىڭ متصرفلرى . . . هەر دوائىك حاكمىت .

آتىك اىستېپولار بىر بوجا كىتى ئادىم اىتك ايجون حربىدە داخل اولدىيىنچىن حالىدە هەر توزۇ و سائىقى استعمال اىتكىدىن چەكتەپولار . دىتكە كە رقات ، مجادىل ئەلى اولدىيىنچىن قدر بىن الملل بىر قانون اساسى .

حال حاضردا بۇ وضىيەتنىن استقادە ايدىللىرى كېمىلدر ئەن . شېھەمىز سوسىيە - ليستر . . . سوسىالىستىركەن مەلکىتتەن موقۇلىنىڭ قوتانىمەن ئەنچىن اساسلى سېب وار ؛ مادى سېب . مختال مەلکت بىر بورزو ازىزىنچىك ئۆزلەنەن دوزلاشوب آكلا . شامامەلرندەن . ضد مەنعتلىرىنى تأليف ايدەمەن دەن دولاپى ئەتمادى مجادىلە حانىدە خىيغىلاملىرى . معنوى سېب . بىش سەھلەك قتل عمومى ئاشناسىدە مەدىت دىيە . مەدافتە وطن و حق و حریت ايجون دىيە يېرىمى مىليون انسان اولدوردىكەن . حصو كەرا مظفەر كەن مەلکىتلىرى بورزو ازىزىلەن ئەن ئەنچىن حالا دوزەنەنەملىرى ئەتىجەسى ئەھلىنىك بويولك بىر قىسىمەن دەن اقتدار و اھلىتلىرى حقىنەن حاصل اولان قىناعت . . .

حال بىكە منطقاً و بالنظر يە (جمعىت اقوام) قورمەن فەلە جىقاپىلەرىدى : حقىقە ئەتكۈن بىتون دۇنيانىڭ مقدارانى ئەلرندە اولان غال ماتلىرى بورزو ازىزىلەرى بىت ياقىن استقبالى داها بىصىرتە كۈزەش اولىيەيدىلر بىك كۈزەل ادراك ئەندە ئەندە ئەندە كە اوئىلر ئەصل مەنعتلىرى ؛ آزازىندەكى اختلافلىرى اوئۇن تارق مەتقابال فەدا كاراقلاردى بولۇنارق بىكۈن ئەن زۇرلو دەشلىرى اولان (بىن اىملل سوسىالىزم) . مەۋاشى تىدا فىنى و تىجاوۇزى بىر اتفاق ماهىتىي حۇزۇر اولان (جمعىت اقوام) ئى فەلى بىر صورتىدە تأسىس اىتكىدر . فقط بولىه اومادى و اولدىيىنچىن بىتون دەن بىن اىملل سوسىالىزم قوتانىدە ئەتمادى ئەققەن ئەققەن .

【 اوئۇز سطر سانسۇر طرفىنەن ئىلىشىدە 】

شىمىدى مىسئۇلىنى خلاصە ايدەتكە ئەتقىقىتىزدىن جىقىزدىغىز ئاساسلى ئەتىجەلىرى صايىلم :

بىر ملىتى تشکىل ايدىن افراد آزاسىدە ئېجىن دائىمى بىر مجادىلە وار ؟ چونكە فەردىلەك بويولك بىر اكىشىتى ياشامق ، مەسعودە اولىق و سائىقىنىدىن محروم ، دىكىر بىر قىسىم قايانىدە هەرشى بىك فەنچەسىلە موجود . ماتلىر آزاسىدە ئېجىن مخابىتە ئەلۈپولار ؟

چونكە هەر مەلکت سرمایهدار بورزو ازىسى دىكىر مەلکت بورزو ازىسى

ضررینه بیویمک ، زمنکنیله شمک ، بالاخاصه اقتصاداً جهانه حاکم اوئلنى اىسته بورـ
(أمبەز يالىزم) دىدكىرى حادىه بوندن عبارتدر .

حرب نه وقت اورتادن قالقاچق ؟

حرب بى تائىجه در . بونتائىجه يى حاصل ايدىن سېلىر ازاله ايدىيانجە حرب دەـ
طىعىتىله اورتادن قالقار . جىعيات بىشىرەت أساسى تشکىل ايدىن (قاپيتالىزمـ
سرمایه دار طرز ادارەمى) و (ناسىونالىزم . ملىيتجىك) ، انسانلىرى برلشدـ
يرەجىكى يىرده آىيران بوايى قوت حربك حققى مىسىلىرىدە . قاپيتالىست طرز
ادارەمى أساسى دىكىشىرىمەين ھەتىدلات و تەتىدلات بوش ، سطحى و كېچى
بى تەتىدىن باشقا بىشى اولما ياجقدەر . حربك يى يۈزىندن قالقاىسى اجتماعى مسئله ناك .
حلنە صىقى صىقى بىغايدىر .

بىشى ، ئەزمەنلر و ئەزمەنلىلر ، صوپانلىر و صوپولانلىر ، حاكلر و مەكتەبەرلەـ
ممۇدل و سېلىلر دىيە ايكى بويوك زىمرە يە آىرلەيىنە مدئىجە « دائىنى او ردولـ
و دوننانمال ، ھەساعت وھى دېقىقە بىر بىرى اوزمىزىنە دوگوشكە مەيا بولوندېقە ،
افكار عمومىه سرمایه دازلر ، بانكىلر و صنایع آدملىرى ، مەختكىر تىجارتلەر طرفىـ
صاتىن آلمىش غەزەلە افسا دەقلىيەت ايدىلەككە دوام اىتدىكە ، يولازى روچىلەـ
سەرۋەتلىرى ، شەنايىدەر و قۇرۇپلىرىنە بىرقاچ دىلىومات حرب اعلان اىتكەـ
سەربىست بولوندېقە ، مەكتېلر يىكى نىسلەرى حيوانلاشىرىۋەپ ضلات و جەلات
اچىنەدە بىرقىقە حرب ، خانمانلار سونۇرەن ، اولادى بابادن ، نشانلىيـ
سوکىلىسىندن آىيران مشۇرم حرب ، قاتلى حرب يى يۈزىندن قالقاىجا ياجقدەر . اوپىـ
ايسە نە يامالى كە بىشىت بىـ آقتنىن ايدىـ قۇرتاوسون :

حرب عمومىنىڭ ايلك قربانى بويوك (زورەس) ئە بالقان حرىي ائناسىندەـ
١٩١٣ دە، بىرولە تارىياتىنە حرب علىپەزارلەنە حکومتىرە طاتقى اوززە (بال) دەـ
طوبلانان سوسىيَا يىست قۇنغرە سەندەكى شو سوزلىنى دىكىلەيم و اوکا كۆزەرەـ
ايدىل :

« بالقانە محابىەسى بىرولە تارىيابا يە اوكىرىمى كە ، كەندى اەنەنەللەرىنى يامۇرەـ
باتقانلىك صەرىنى يامۇرە داھا آزە مال او ردەمەـدر .
(مايدى سانسۇر طرفىن مۇ ايدىلەـدر)